

Humanitární pomoc mimo území České republiky

Bc. Zdeněk Michal

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Zdeněk Michal**
Osobní číslo: **L21248**
Studijní program: **N1032A020002 Bezpečnost společnosti**
Specializace: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Humanitární pomoc mimo území České republiky**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte z dostupných zdrojů teoretický vstup do problematiky poskytování humanitární pomoci.
2. Popište proces poskytování humanitární pomoci do zahraničí.
3. Proveďte komparaci současného stavu humanitární pomoci, kterou poskytuje Česká republika na mezinárodní úrovni.
4. Zhodnotte a navrhněte opatření ke zlepšení poskytování humanitární pomoci.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. DUNKLEY, Fiona. *Psychosocial support for humanitarian aid workers: a road map of trauma and critical incident care*. New York, NY: Routledge, 2018. ISBN 978-1-1387-0734-4.
2. HALÁŠKA, Jiří a Rebeka RALBOVSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru*. Praha: ČVUT v Praze, 2016. ISBN 978-80-01-05982-1.
3. ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-220-7.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Ing. Eleonóra Benčíková, PhD., MPH, MHA**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 28.4.2023

Jméno a příjmení studenta: Bc. Zdeněk Michal

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Práce se věnuje tématu poskytování humanitární pomoci České republiky do zahraničí. Teoretická část se zaměřuje na rešerši dostupných informací, právních norem a zákonů. Zároveň se zaměřuje na to, kdo v České republice humanitární pomoc zajišťuje, jak se při poskytování pomoci postupuje, kdo a v jaké výši o ní rozhoduje. Nechybí informace, co zajišťuje stát a co neziskové organizace.

Praktická část se věnuje konkrétní finanční pomoci posledních let, 2019-2023. Bude použita metoda komparace, analýza dostupných informací, včetně finanční analýzy. Zároveň informace doplní dotazníkový průzkum mezi běžnými obyvateli České republiky, abychom potvrdili či vyvrátili, zda jsou občané o dané pomoci dostatečně informováni, podporují ji nebo se jí sami aktivně účastní. Na závěr budou provedena doporučení, jak zjištěnou situaci do budoucna zlepšit.

Klíčová slova: humanitární pomoc, zahraniční pomoc, Česká republika

ABSTRACT

This thesis focuses on humanitarian aid of the Czech Republic abroad. The theoretical part targets the research of available information, legal norms, and laws. At the same time, it pays attention to who provides humanitarian aid in the Czech Republic, how it is delivered, who decides on it, and in what amount. It also supplies information on what is provided by the state and what is provided by non-profit organizations. The practical part is devoted to the specific financial assistance of the last years, 2019-2023. At the same time, the information is supplemented by a questionnaire survey among ordinary Czech citizens to confirm whether citizens are sufficiently informed about the aid, support it or actively participate in it themselves. In the end, it will be recommended how to improve the identified situation in the future.

Keywords: humanitarian aid, foreign aid, Czech Republic

Rád bych poděkoval vedoucí své diplomové práce Mgr. Ing. Eleonóře Benčíkové, PhD., MPH. MHA za odborné vedení práce, cenné rady a trpělivost. Dále bych chtěl poděkovat dalším odborným pracovníkům Univerzity Tomáše Bati v Uherském Hradišti, se kterými jsem mohl téma práce konzultovat. Poděkování patří i mé rodině a přátelům za podporu a trpělivost nejen během studia, ale i během psaní diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	13
CÍL PRÁCE.....	14
METODY POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	14
VÝZKUMNÉ OTÁZKY	15
TEORETICKÁ ČÁST.....	16
1 HUMANITÁRNÍ POMOC	17
1.1 HISTORIE HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	19
1.2 ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ	19
1.3 MEZINÁRODNÍ HUMANITÁRNÍ PRÁVO	21
1.4 ROZDĚLENÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI V ČESKÉ REPUBLICE.....	22
1.4.1 FORMY POMOCI POSKYTOVANÉ DO ZAHRANIČÍ.....	22
1.4.1.1 ZÁCHRANÁŘSKÁ HUMANITÁRNÍ POMOC DO ZAHRANIČÍ.....	22
1.4.1.2 MATERIÁLNÍ HUMANITÁRNÍ POMOC DO ZAHRANIČÍ.....	23
1.4.1.3 FINANČNÍ HUMANITÁRNÍ POMOC DO ZAHRANIČÍ.....	23
1.4.1.4 PORADENSKÁ HUMANITÁRNÍ POMOC DO ZAHRANIČÍ.....	23
1.4.1.5 KOMBINOVANÁ HUMANITÁRNÍ POMOC DO ZAHRANIČÍ	23
1.5 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	23
1.6 PRÁVNÍ ÚPRAVA POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ.....	25
1.7 POSTUP PŘI POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	26
1.8 ROZHODOVACÍ PROCES	27
1.8.1 PRVOTNÍ INFORMACE.....	27
1.8.2 VYHODNOCENÍ INFORMACÍ.....	27
1.8.3 ROZHODNUTÍ.....	27
1.8.4 AKTIVACE SIL A PROSTŘEDKŮ	27
1.8.5 REALIZACE	28
1.9 KONTROLA POSKYTOVÁNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	28
1.10 INFORMOVANOST A DOSTUPNOST INFORMACÍ O HUMANITÁRNÍ POMOCI	29
2 HUMANITÁRNÍ ORGANIZACE.....	30
2.1 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ SVĚTOVÉ ORGANIZACE.....	30
2.1.1 CARE - COOPERATIVE FOR ASSISTANCE AND RELIEF EVERYWHERE	30
2.1.2 SAVE THE CHILDREN	31

2.1.3	MEZINÁRODNÍ FEDERACE SPOLEČNOSTÍ ČERVENÉHO KŘÍŽE A ČERVENÉHO PŮLMĚSÍCE - INTERNATIONAL FEDERATION OF RED CROSS AND RED CRESCENT SOCIETIES (IFRC).....	31
2.1.4	UNITED NATIONS INTERNATIONAL CHILDREN´S EMERGENCY FUND (UNICEF) 32	
2.2	NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ORGANIZACE PŮSOBÍCÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	33
2.2.1	ADRA, o.p.s.....	33
2.2.2	CARE ČESKÁ REPUBLIKA Z.S.	35
2.2.3	ČLOVĚK V TÍSNI, O. P. S.....	35
2.2.4	LÉKAŘI BEZ HRANIC NEBOLI MÉDECINS SANS FRONTIÈRES IN CZECH REPUBLIC, o.p.s. 36	
2.2.5	CHARITA ČESKÁ REPUBLIKA.....	36
3	DÍLČÍ ZÁVĚR.....	38
	PRAKTICKÁ ČÁST	39
4	POSKYTOVÁNÍ KONKRÉTNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ V LETECH 2019-2023.....	40
4.1	HUMANITÁRNÍ POMOC V PRŮBĚHU ROKU 2019	40
4.2	HUMANITÁRNÍ POMOC V PRŮBĚHU ROKU 2020.....	43
4.3	HUMANITÁRNÍ POMOC V PRŮBĚHU ROKU 2021	47
4.4	HUMANITÁRNÍ POMOC V PRŮBĚHU ROKU 2022	49
4.5	HUMANITÁRNÍ POMOC V PRŮBĚHU ROKU 2023	52
4.5.1	AKTIVITY MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ.....	52
4.5.2	AKTIVITY MINISTERSTVA VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY	54
4.5.3	POMOC ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY	55
4.6	NESTÁTNÍ HUMANITÁRNÍ POMOC DO ZAHRANIČÍ 2019-2022	55
4.6.1	ADRA, o.p.s. A JEJÍ ČINNOST 2019-2022.....	55
4.6.2	CARE ČESKÁ REPUBLIKA Z.S. A JEJÍ ČINNOST 2019-2022	56
4.6.3	ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ A JEHO ČINNOST 2019-2022	57
4.6.4	ČLOVĚK V TÍSNI, O. P. S. A JEHO ČINNOST 2019-2022	57
4.6.5	LÉKAŘI BEZ HRANIC - MÉDECINS SANS FRONTIÈRES IN CZECH REPUBLIC, o.p.s. 58	
4.7	SHRNUTÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ V LETECH 2019-2022.....	59
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	63
5.1	STRUKTURA DOTAZNÍKU.....	63

5.2	VYHODNOCENÍ ODPOVĚDÍ	64
5.3	VYHODNOCENÍ PRŮZKUMU	64
5.4	ZHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	70
6	METODA ETA (EVENT TREE ANALYSIS).....	72
7	ZHODNOCENÍ A NÁVRH NA ZLEPŠENÍ ZAPOJENÍ SE DO HUMANITÁRNÍ POMOCI.....	74
7.1	DOPORUČENÍ HUMANITÁRNÍM ORGANIZACÍM.....	76
7.2	KONTROLNÍ SEZNAM A METODA WHAT-IF.....	76
7.2.1	VYHODNOCENÍ KONTROLNÍHO SEZNAMU A WHAT-IF	79
7.3	INFORMAČNÍ LETÁK	79
7.4	BÁSEŇ K TÉMATU	81
	ZÁVĚR	84
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	85
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	91
	SEZNAM OBRÁZKŮ	93
	SEZNAM GRAFŮ	94
	SEZNAM TABULEK.....	95
	SEZNAM PŘÍLOH.....	96

ÚVOD

Humanita neboli lidskost, je to, co činí člověka člověkem. Pomoc, kterou poskytuje jeden druhému je jedna z nejdůležitějších vlastností, kterou můžeme mít. Proto je potřeba si jako národy pomáhat a spolupracovat neustále, nejen v případě vypuknutí mimořádných událostí, které nás v posledních letech velmi často ohrožují. Jedná se především o povodně, zemětřesení, požáry a další krizové situace způsobené nejen vlivem přírody, ale bohužel i vlivem člověka. Vzájemná podpora a solidarita je o to víc potřebná v případě méně rozvojových států, kde je životní úroveň velmi nízká a je zde potlačována lidská důstojnost.

To je jedna z podstat humanitární pomoci. Zachraňovat nejen lidské životy a předcházet tak utrpení lidí, kteří byli zasaženi mimořádnou událostí, ale také zachování lidské důstojnosti jako takové. V dnešním 21. století, kdy světem vládne nepoměr a nerovnováha, je o to více potřeba probudit v lidech soucit a zájem pomáhat.

Diplomová práce se bude zabývat humanitární pomocí mimo území České republiky. Pomocí, kterou poskytuje stát, ale i neziskové organizace působící nejen na našem území, ale po celém světě. V teoretické části se bude pracovat z dostupných aktuálních informací o humanitární pomoci jako celku, právních a zákonných norem a fungování jednotlivých neziskových organizací zabývajících se humanitární pomocí jak ve světě, tak v České republice. V praktické části naváže konkrétní informace o humanitární pomoci České republiky do zahraničí za období posledních 5 let. Jakou formou pomoc probíhá, do jakých zemí nebo v jakých finančních částkách. Cílem této práce bude provést komparaci současného stavu humanitární pomoci, kterou Česká republika do zahraničí poskytuje.

Pro zjištění podkladů o informovanosti samotných občanů bude použita metoda dotazníkového šetření. Tou zjistíme, zda jsou občané dostatečně informováni o humanitární pomoci, která se poskytuje mimo území České republiky. Zda s pomocí souhlasí, a jestli se jí sami účastní. Jako doporučení na zjištěné informace bude vypracován kontrolní seznam (Check list) a na něj naváže další brainstormingová metoda Co-když (What-If Analysis). V návaznosti na tyto metody práce budou navržena doporučení pro možná zlepšení informovanosti a větší zapojení obyvatel České republiky do poskytované humanitární pomoci.

CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Diplomová práce se bude snažit uvést čtenáře do problematiky humanitární pomoci, kterou Česká republika vysílá do zahraničí. Práce se zaměří především na aktuální dobu, tedy roky 2019-2023, aby bylo možné reagovat na to, zda je potřeba zvýšit informovanost o těchto aktivitách či nikoli.

Cíl práce

Cílem této práce je zorientovat se v tématu humanitární pomoci v České republice a jejím vysílání do zahraničí, analyzovat současnou situaci a na základě ní provést doporučení. Hlavním cílem bude zjistit informovanost o možnostech podpory humanitární pomoci do zahraničí a zapojení přímo obyvatelů České republiky. Zároveň si potvrdit jednu z našich hlavních výzkumných otázek, zda je informovanost této problematiky a možné pomoci dostatečná. Pokud ne, tak navrhnout oblasti či konkrétní kroky vedoucí ke zlepšení této situace.

V teoretické části se budeme zabývat samotnou humanitární pomocí. Popisem procesu poskytování humanitární pomoci, zákonným rámcem, existencí a využitím neziskových organizací nejen v zahraničí, ale i České republice, které tuto pomoc z ČR z velké části zajišťují. V praktické části se zaměříme na analýzu poskytnuté pomoci včetně výše finančních a materiálních zdrojů. Provedeme komparaci jednotlivých neziskových organizací a jejich zapojení do humanitární pomoci do zahraničí v posledních letech. Zaměříme se i na povědomí mezi veřejností. Pokud nebude dostatečné, vytvoříme na jeho základě návrh na zlepšení, který by měl vést nejen k jeho zvýšení, ale i většímu aktivnímu zapojení mezi občany ČR.

Metody použité při zpracování práce

Pro zpracování této práce byla nastudována odborná literatura, a to jak při tvorbě popisů a rozborů, tzn. jejich analýz a srovnání. Pro zjištění podrobností k řešené problematice byly použity dostupné zdroje ve formě internetových publikací a oficiálních internetových zdrojů, včetně publikací zahraničních, které mohou navrhované téma obohatit.

V praktické části byla použita metoda analogie a komparace – rozdílů a podobností fungování jednotlivých neziskových organizací (Stellner, 2015). Navíc byla použita jednoduchá kvantitativní metoda veřejného mínění, kterou je dotazníkové šetření. Na závěr byl vytvořen kontrolní seznam (Checklist Analysis), na jehož základě využita další metoda

Co-když analýza (What-If Analysis). Její princip je postaven na hledání dopadů možných zvolených situací. Další použitou metodou byla ETA (Event Tree Analysis) neboli konstrukce stromu událostí, které se mohou vyskytnout. Ať ty příznivé, či nepříznivé.

Výzkumné otázky

Na základě nastudování dostupných a aktuální zdrojů byly vytvořeny výzkumné otázky, které budou zodpovězeny, potvrzeny nebo vyvráceny na závěr této práce:

- Jsou informace o humanitární pomoci do zahraničí snadno dostupné a přehledné?
- Je informovanost občanů do zapojení do humanitární pomoci dostatečná?
- Existují možnosti, jak propagaci humanitární pomoci do zahraničí zlepšit?

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HUMANITÁRNÍ POMOC

Humanitární pomoc se zaměřuje na zmírnění následků katastrof. Ať už se jedná o katastrofy přírodního rázu jako je například hurikán, tsunami, zemětřesení a jiné, nebo vyvolané lidmi (válečné konflikty, epidemie). Hlavním cílem je vždy zamezit ztrátám na životech a zmírnit lidské utrpení (Humanitární pomoc, © 2023).

Zpravidla se tedy jedná o pomoc, která je poskytována v rámci nastalé mimořádné události. Nejčastěji se jedná o válečné konflikty, nebo již výše zmíněné přírodní katastrofy - zemětřesení, záplavy či sucho způsobující hladomor (Humanitární pomoc - Člověk v tísní, © 2023).

Pomoc je poskytována na základě čtyř principů. Jedná se o:

- lidskost: záchrana lidských životů a snížení utrpení,
- nestrannost,
- neutralita,
- nezávislost (Základní přehled humanitární pomoci, © 2010).

V České republice je dle Zákona o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí humanitární pomoc charakterizována jako: „Humanitární pomoci poskytovanou do zahraničí se rozumí souhrn činností hrazených ze státního rozpočtu, jejichž cílem je zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vzniku mimořádných událostí, jakož i zmírňovat dlouhodobě trvající následky mimořádných událostí a předcházet jejich vzniku a negativním následkům“ (Základní přehled humanitární pomoci, © 2010).

V Evropské unii je humanitární pomoc oblastí, jenž reaguje na potřeby katastrof, které způsobují lidé nebo příroda (Humanitární pomoc: Fakta a čísla o Evropské unii, © 2022). V roce 2007 také vznikl dokument Evropský konsensus o humanitární pomoci, který upravuje hodnoty a zásady této pomoci EU a jejích členských států (Humanitární pomoc - Consilium, © 2022).

Humanitární pomoc většinou vykonávají humanitární pracovníci. Jsou primárně vedeni přesvědčením (více než finančním ohodnocením), že humanitární pomoc je na prvním místě a právo na humanitární pomoc je základním humanitárním principem, který by měl být využíván všemi občany všech zemí (Dunkley, 2019).

Humanitární a dobrovolná pomoc může být realizována různými formami. Může být věcná, finanční, duchovní (náboženská) nebo psychologická. Stejně tak organizace, které tuto pomoc zajišťují mohou být:

- dobrovolné,
- záchrannářské,
- humanitární,
- charitativní (Řehák, Martínek a Legierská, 2019).

Základní pojmy, které souvisí s humanitární pomocí vyplývají zejména z právních předpisů a odborné literatury. Jedná se konkrétně o pojmy:

- **Humanitární krize** – k válečným konfliktům se mohou připojit různé epidemie nebo hladomor (Princová, 2012).
- **Humanitární pomoc** – co nejrychleji poskytnutá pomoc, která má za cíl záchranu lidských životů a zmírnění dopadu škodlivého působení katastrofy (Princová, 2012). Například pomoc Ukrajině během válečného konfliktu v roce 2022 či 2023 (SOS Adra: Pomoc Ukrajině: Darujme.cz, © 2023).
- **Katastrofa** – událost velkého rozsahu, způsobená lidskou či přírodní činností, kterou je ničeno přírodní prostředí nebo společnost (Princová, 2012). Jedná se například o zemětřesení v Turecku v roce 2023 (Turkey-Syria earthquake - Caritas, © 2023).
- **Mezinárodní humanitární právo** – má za cíl regulovat ozbrojené konflikty a co nejvíce je humanizovat. Jedná se o soubor norem mezinárodního práva, které upravují způsoby vedení ozbrojených konfliktů, a zároveň poskytují ochranu vybraným skupinám osob v době ozbrojeného konfliktu. V České republice se jeho šířením zabývá Český červený kříž (Humanitární právo, © 2023).
- **Mimořádná událost** – jedná se o událost, která ohrožuje lidské životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí. Je způsobena lidskou činností nebo přírodními vlivy. K jejímu odstranění je zapotřebí záchranných či likvidačních prací (Mimořádná událost. Definice, druhy a řešení prostřednictvím IZS, © 2022).

1.1 Historie humanitární pomoci

Mezi původce humanitárních pracovníků můžeme považovat příslušníky Řádu maltézkých rytířů vzhledem k jejich pomoci raněným válkou, provázení poutníků nebo léčení v období epidemií ve 14. století. Zmínky o humanitární pomoci jako takové spadají spíše do 19. století. První větší humanitární aktivitou byla pomoc po zemětřesení v Caracasu v roce 1812 (Princová, 2012).

Navazovala pomoc ve druhé italské válce za nezávislost, která se odehrála v roce 1859, v té době také švýcarský obchodník Henri Dunant spolu s dalšími dobrovolníky začal poskytovat první pomoc zraněným vojákům na obou stranách konfliktu. Nejednalo se pouze o pomoc zdravotní (ošetření raněných, obstarávání lékařského materiálu či léčiv), ale také pomoc v podobě obstarávání potravin a vody.

Tato zkušenost mu později posloužila k založení Mezinárodního výboru Červeného kříže, a také k položení základů Mezinárodního humanitárního práva. Henri Dunant se stal spoluzakladatelem humanitární neziskové organizace zvané Červený kříž. Organizace dodnes funguje po celém světě už několik desítek let (Moorehead, 1999).

Dalším důležitým mezníkem v historii humanitární pomoci byl vznik a rozvoj organizací a institucí po 2. světové válce, které měly za cíl podpořit bezpečnost celého světa. Společně vedly k vyhlášení Charty OSN a založení Organizace spojených národů (Princová, 2012).

1.2 Organizace spojených národů

Předchůdcem Organizace spojených národů (dále jen OSN) byla Společnost národů, která se datuje do doby 1. světové války, a jež byla podobně koncipována jako dnešní OSN. Ustanovena byla v rámci Versaillské smlouvy v roce 1919. Poměrně brzy však ukončila svou činnost, protože se jí nepodařilo zabránit 2. světové válce (Historie - OSN Česká Republika, © 2023).

Později v roce 1945 vypracovali zástupci 50 zemí světa na Konferenci Spojených národů Chartu OSN. Byla podepsána 26. června 1945 na závěr této konference, a vešla v platnost 24. října téhož roku. Právě toto datum se považuje za datum založení OSN, říjen 1945, kdy byla Charta ratifikována většinou signatářských zemí. Ve většině zemí světa se proto den 24. říjen slaví jako Den Spojených národů (Historie - OSN Česká Republika, © 2023).

Jedná se o průkopnickou organizaci v poskytování humanitární pomoci po celém světě. Hlavní sídlo se nachází v americkém New Yorku. V roce 2022 bylo zaznamenáno,

že je součástí této organizace dohromady 193 států (Členské státy – OSN Česká Republika, © 2023).

Cílem OSN je vytvoření a udržení bezpečného prostředí ve světě. K tomu patří i eliminace ozbrojených válečných konfliktů. Válečné konflikty jsou právě jedním z největších problémů a spouštěčů humanitární pomoci. Jedná se hlavně o pomoc civilnímu obyvatelstvu, které je vždy touto katastrofou nejvíce postiženo. V praxi se jedná například o náhradní neboli nouzové ubytování nebo pomoc potravinovou, kterou obyvatelé zasaženého území (státu) potřebují. Z tohoto důvodu se OSN vždy snažila realizovat nejen humanitární pomoc, ale také pomoc rozvojovou, čímž je dosaženo pomoci trpícímu a strádajícímu obyvatelstvu dané oblasti, potažmo státu. Proto má OSN již od počátku vzniku organizace vytyčených několik cílů a těmi jsou:

- udržení světového míru a bezpečí,
- rozvoj přátelských vztahů mezi národy,
- dosažení mezinárodní spolupráce v řešení problémů,
- být centrem urovnávání sporů mezi národy (Bookmiller, 2008).

Humanitární pomocí se zabývají jednotlivé orgány Organizace spojených národů. Jedná se o organizace, z nichž se každá věnuje jiné oblasti:

- **Dětský fond OSN** (United Nations Children's Fund/ UNICEF) – největší světová organizace, jejímž primárním cílem je pomoc a ochrana dětí v těžkých a zoufalých podmínkách. Vytvořena byla 11. prosince 1946 (About UNICEF, © 2023).
- **Světový potravinový program** (World Food Programme/WFP) – poskytuje potravinovou pomoc lidem, kteří ji nejvíce potřebují. Převážně se jedná o rychlou potravinovou pomoc ženám a dětem, kteří byli zasaženi přírodní katastrofou nebo ozbrojeným konfliktem (Donate: World Food Programme, © 2023).
- **Světová zdravotnická organizace** (World Health Organization/WHO) – organizace, jejímž hlavním úkolem je dosažení všemi lidmi nejvyšší možné úrovně zdraví. Cílem je řešit globální zdravotnické problémy (World Health Organization (WHO), © 2023).
- **Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky** (United Nations Refugee Agency/ UNHCR) – chrání uprchlíky s cílem řešit jejich problémy po celém světě (UNHCR - The UN Refugee Agency, © 2023).

1.3 Mezinárodní humanitární právo

Červený kříž, který stál u jeho zrodu v roce 1864, definuje mezinárodní humanitární právo jako: „Mezinárodní humanitární právo (MHP) reguluje ozbrojené konflikty s cílem je maximálně humanizovat. MHP je souborem norem mezinárodního práva upravujících způsob vedení ozbrojených konfliktů za účelem zmírnění lidského utrpení způsobeného ozbrojeným konfliktem a poskytnutí ochrany vybraným skupinám osob v době ozbrojeného konfliktu, a to především těm, které se přímo neúčastní boje nebo z něj byly vyřazeny“ (Humanitární právo, © 2023).

Základním pramenem MHP jsou Ženevské úmluvy na ochranu obětí ozbrojených konfliktů. K těm patřily i Dodatkové protokoly, které pod tyto úmluvy spadají. Ženevské úmluvy jsou tvořeny:

- Ženevskou úmluvou o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli,
- Ženevskou úmluvou o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři,
- Ženevskou úmluvou o zacházení s válečnými zajatci,
- Ženevskou úmluvou o ochraně civilních osob za války (Ditrichová & Jukl, 2017).

Úmluvy byly sjednány a podepsány v roce 1949 v Ženevě na Diplomatické konferenci. Dále k těmto úmluvám v roce 1977 přibyly další dva dodatkové protokoly. Jedná se o Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám, o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů a Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám, o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní povahu (Ženevské úmluvy (na ochranu obětí války), © 2023).

První tři ženevské úmluvy řeší pomoc pro příslušníky ozbrojených složek. Poslední čtvrtá úmluva se zabývá ochranou civilního obyvatelstva. V ní je ukotveno poskytování zdravotnické pomoci a ošetření. Také zajištění potravin a pitné vody nebo například nouzové ubytování obyvatelstva. Ať už se jedná o stavbu přístřeší nebo ubytování v prostorách, které k tomu nejsou primárně určeny. Mezi nejčastěji využívané prostory patřily kulturní domy, sportoviště nebo tělocvičny (Nouzové ubytování, © 2023).

1.4 Rozdělení humanitární pomoci v České republice

Aby mohla humanitární pomoc do zahraničí fungovat a být poskytována, je třeba mít v první řadě zajištěnu ochranu obyvatel a podporu humanitární pomoci přímo pro občany České republiky.

Jedná se o soubor pravidel, dokumentů a činností směřující k minimalizaci dopadů krizových a mimořádných událostí. Nazývá se Soubor hospodářská opatření pro krizové stavy (HOPKS). Propojuje činnost v oblasti bezpečnosti, obrany státu, krizového řízení a při plnění dalších úkolů a jejich synergií (Halaška a Ralbovská, 2016).

V České republice je dáno stanovení pravidel zapojování do mezinárodních operací, jejich formy, příprava zapojování, vysílání záchranných jednotek a dalších, Nařízením vlády ze dne 27. listopadu 2000. Dokument zároveň specifikuje přijímání a poskytování humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva.

Humanitární pomoc je jednou z forem zapojování do mezinárodních záchranných operací, kam dle přesného znění předpisu 463/2000 sb. §1 patří:

- vyslání záchranné jednotky pro provádění záchranných prací nebo k hašení požárů,
- vyslání odborníků,
- poskytování odborných informací, nebo
- poskytování humanitární pomoci (463/2000 Sb., © 2000).

1.4.1 Formy pomoci poskytované do zahraničí

O rozhodnutí, která forma pomoci bude použita rozhoduje charakter, rozsah a vzdálenost události. Hlavními formami okamžité humanitární pomoci jsou:

- záchranná,
- materiální,
- finanční,
- poradenská,
- kombinovaná.

1.4.1.1 Záchranná humanitární pomoc do zahraničí

Pro tento druh humanitární pomoci do zahraničí jsou připraveny speciální druhy odřadů (neboli záchranných útvarů). Vždy záleží, o jakou mimořádnou událost se jedná. Podle toho se volí speciálně určený typ odřadu (požární odřad, povodňový odřad, USAR/Urban Search

and Rescue Team odřad a další). Členy odřadu jsou převážně příslušníci Hasičského záchranného sboru ČR (HZS ČR), avšak dle situace mohou být využiti i příslušníci kynologických brigád, specialisté Státního ústavu jaderné, chemické a biologické ochrany, Policie ČR a jiní.

1.4.1.2 Materiální humanitární pomoc do zahraničí

Materiální humanitární pomoc do zahraničí je poskytována na základě konkrétní žádosti postiženého státu. Žádost je pak zvažována a poté případně poskytnuta. O tom, zda bude materiální humanitární pomoc do zahraničí poskytnuta rozhoduje Ministerstvo vnitra v dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí.

1.4.1.3 Finanční humanitární pomoc do zahraničí

O poskytování finanční humanitární pomoci do zahraničí rozhoduje Ministerstvo zahraničních věcí ČR ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR a generálním ředitelstvím HZS ČR. Pomoc je poskytována převážně prostřednictvím mezinárodních organizací nebo lze finanční prostředky zaslat přímo na bankovní konto určené postiženým státem.

1.4.1.4 Poradenská humanitární pomoc do zahraničí

V případě poradenské pomoci vysílá Česká republika specialisty a odborníky na danou problematiku přímo do postižené oblasti. Také může poskytovat potřebné informace směřující k zamezení ztrát na lidských životech nebo k omezení materiálních škod.

1.4.1.5 Kombinovaná humanitární pomoc do zahraničí

Jedná se o kombinaci všech čtyř předešlých forem (Humanitární pomoc, to není jen pomoc materiální nebo finanční, © 2012).

1.5 Nestátní neziskové organizace

Velmi důležitou roli v poskytování humanitární pomoci mají nestátní neziskové organizace. Základním předpokladem pro dlouhodobou existenci a činnost nestátních neziskových organizací je financování jejich činnosti. Velká část organizací může být závislá na cizích zdrojích, které jsou základním předpokladem pro naplňování jejich poslání. Na financování humanitárních organizací můžeme pohlížet jako na problematiku typického vícezdrojového financování (Kyselák, 2013).

Vlastní zdroje – u nestátních neziskových organizací jsou vlastní zdroje významnou položkou příjmu, se kterou organizace každoročně počítají pro svoji činnost. Jsou to například příjmy z příspěvků členů, příjmy z vlastní činnosti, mimo jiné lze zařadit i příjmy z doplňkové činnosti (aukce, koncerty a další), prodeje nebo pronájem majetku nebo výtěžky z reprezentativních akcí.

Cizí zdroje – dotace neboli státní podporu ze státního rozpočtu a územních rozpočtů (rozpočtu obcí nebo krajů) lze poskytnout sdružením a společnostem. Dotace se řídí předem stanovenými podmínkami a nelze na ně uplatnit právní nárok. Dotační program má každé ministerstvo, kraj či obec. V České republice je větší část výdajů směřována na zajišťování služeb, které se řídí platnými právními normami. Služby lze zajistit přispíváním nestátním organizacím, a to například dotační politikou státního rozpočtu. Pojem nezisková organizace neznamená, že v organizaci není tvořen zisk z její činnosti. Naopak vytvořený zisk se znovu vrací do hlavní činnosti a nerozděluje jej individuálním vlastníkům společnosti. Programy a projekty jsou a mohou být orientovány na různé oblasti. Například oblast rozvoje akceschopnosti složek Integrovaného záchranného systému (IZS) k poskytnutí plánované pomoci. Dotace jsou určeny i pro nestátní neziskové organizace, které uzavřou dohodu o plánované pomoci na vyžádání Ministerstva vnitra (MV) – jedná se o Generální ředitelství HZS ČR nebo HZS kraje. Další možností jsou neinvestiční dotace ze státního rozpočtu. Ty jsou určeny výhradně pro občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení registrovaná a náboženské společnosti založené církví a náboženskou společností pro poskytování charitativních služeb (Zákon 218/2000 Sb. – o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) úplné a aktuální znění, © 2010).

Pro rok 2023 bylo možné žádat například o Účelovou dotaci nestátním neziskovým organizacím v rámci poskytnutí humanitární pomoci (Humanitární pomoc v průběhu roku 2023, © 2023).

Sponzorování a dary fyzických osob – sponzorství je rovněž dalším významným zdrojem příjmů nestátních neziskových organizací. Navíc jej lze odečíst ze základu daně. Mezi dary můžeme zahrnout peněžité dary, dary v materiální podobě, dárcovské SMS, autorské souborné dílo (např. umělecké dílo, hudební dílo a jiné) (Kyselák, 2013).

Příspěvky od nadací a nadačních fondů – tyto příspěvky mohou být poskytnuty přímo postiženému obyvatelstvu nebo mohou být poskytnuty prostřednictvím nestátních neziskových organizací, které tyto prostředky přerozdělí dle potřeby (Kyselák, 2013).

1.6 Právní úprava poskytování humanitární pomoci do zahraničí

Poskytování humanitární pomoci z České republiky do zahraničí se řídí řadou zákonů, předpisů, právních norem, a také dalšími dokumenty, které často nemají zákonnou povahu.

Mezi nejdůležitější zákony patří:

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, který umožňuje Ministerstvu vnitra ČR soustřeďovat a nasazovat síly a prostředky požární ochrany při poskytování mezistátní pomoci bez ohledu na to, kdo s nimi disponuje (133/1985 Sb., © 1985)
- Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů (Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci, © 2010)
- Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém je řešena spolupráci Hasičského záchranného sboru ČR s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty (Tisk 544 ve Sbírce zákonů, © 2000)
- Zákon č. 239/2000 Sb. O integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (239/2000 Sb., © 2000)

Dle tohoto zákona: „Tento zákon vymezuje integrovaný záchranný systém, stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu“ (239/2000 Sb., © 2000).

Mezi další zákony, které upravují pravidla humanitární pomoci jsou:

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů
- Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (Sbírka zákonů, © 2023)

Detailní pravidla jsou stanovena různými předpisy a nařízeními vlády. Například Nařízení č. 527/2002 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, Vlády České republiky (Nařízení 527/2002 Sb., © 2002).

„Hlavní zásady zapojování sil a prostředků České republiky do mezinárodních záchranných operací a poskytování humanitární pomoci do zahraničí byly popsány v materiálu Zapojení České republiky do mírových a záchranných operací a humanitární pomoci, který byl přijat usnesením vlády ČR č. 458 ze dne 9. května 2001“ (Humanitární pomoc, © 2012).

1.7 Postup při poskytování humanitární pomoci

Poskytování humanitární pomoci včetně finančních nástrojů má svá pravidla. Vše vychází z nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 (nařízení o humanitární pomoci) a později přímo Zákona č. 151/2010 Sb. o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů (Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci, © 2010).

„Humanitární pomoc do zahraničí se poskytuje způsobem, který účinně naplňuje její cíle, zejména poskytnutím potřebného majetku ve formě daru do postižené oblasti (dále jen „materiální pomoc“), zapojováním do záchranných operací vysíláním záchranářů nebo odborníků s potřebným vybavením podle zákona o integrovaném záchranném systému (dále jen „záchrannářská pomoc“), peněžními dary do zahraničí, příspěvků mezinárodním organizacím a integračním seskupením a projekty humanitární pomoci“ (Zákon č. 151/2010 Sb., 2010).

„Státní humanitární pomoc ČR do zahraničí realizována z finančních zdrojů alokovaných vládou na daný rok ve státním rozpočtu do účelově vázané rezervy na humanitární pomoc Všeobecné pokladní správy. Z této účelově vázané rezervy čerpá finanční prostředky Ministerstvo zahraničních věcí a pravidelně informuje vládu o jejich čerpání“ (Humanitární pomoc, © 2023).

1.8 Rozhodovací proces

Pokud se Česká republika chce zapojovat nebo zapojuje do mezinárodních záchranných operací, musí být dle existujících předpisů uplatňován níže uvedený rozhodovací proces.

1.8.1 Prvotní informace

„Ústřední správní úřady, zpravidla Ministerstvo vnitra nebo Ministerstvo zahraničních věcí, obdrží informaci o závažné mimořádné události v zahraničí (v souladu s mezinárodní smlouvou nebo mezinárodní úmluvou od mezinárodní organizace (například UN-OCHA, EU-MIC, NATO-EADRCC, IAEA) nebo jiného zahraničního orgánu (např. zastupitelský úřad), ze sdělovacích prostředků), anebo obdrží přímo žádost o pomoc od postiženého státu“ (Mezinárodní záchranné operace, © 2023).

1.8.2 Vyhodnocení informací

Jednotlivé orgány státní správy mezi sebou poté dostupné informace konzultují a vyhodnocují. Tyto informace se konzultují také mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zahraničních věcí, případně s dalšími úřady a ministerstvy. Přihlíží i k tomu, zda je schopna Česká republika vůbec danou formu pomoci poskytnout (Mezinárodní záchranné operace, © 2023).

1.8.3 Rozhodnutí

Po zjištění dostupných informací a konzultacích se vyhodnotí, zda je poskytnutí pomoci možné a vhodné. Poté je požadováno rozhodnutí po ministrech vnitra a zahraničních věcí. Pokud jsou potřeba vyslat i další formy pomoci (materiální nebo záchrannářské), ministr vnitra navrhuje varianty a ministr zahraničních věcí řeší uvolnění finančních prostředků (Mezinárodní záchranné operace, © 2023).

1.8.4 Aktivace sil a prostředků

Pokud se rozhodne o poskytnutí dané pomoci, začne se řešit aktivní pomoc. Může probíhat formou svozu specialistů, přípravou materiální pomoci nebo záchranných jednotek.

Zároveň je řešena dokumentace, je ustanoven velitel jednotky a další detaily k celé akci. Vzhledem k urychlení celé akce se postupuje dle předem připravených modelových postupů.

Nejsložitější je příprava a vyslání záchranné jednotky. Činnost pracovní skupiny Generálního ředitelství HZS ČR se soustřeďuje na:

- „komunikaci s Ministerstvem zahraničních věcí, orgány postiženého státu, příslušnými zastupitelskými úřady a mezinárodními organizacemi
- získávání aktuálních informací o situaci v místě předpokládaného nasazení jednotky a analýzu těchto informací
- zajišťování splnění vízových, celních a dalších obdobných povinností
- zajištění transportu jednotky
- zajištění pojištění pro členy jednotky
- zjišťování potřebných kontaktních informací
- zajištění průjezdu či přeletu nad tranzitními zeměmi
- zajištění přepravy z místa příletu do místa zásahu v postižené zemi
- zajištění map postiženého území
- vypracování příslušných dokumentů“ (Mezinárodní záchranné operace, © 2023).

1.8.5 Realizace

Po vyhodnocení, rozhodnutí o poskytnutí pomoci a jakou formou, přípravě aktivace sil a prostředků, může proběhnout samotná realizace. Dle typu pomoci opouští záchranné jednotky nebo materiální pomoc Českou republiku a začnou se zapojovat do záchranných prací či dalších aktivit (Mezinárodní záchranné operace, © 2023).

1.9 Kontrola poskytování humanitární pomoci

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky využívá všechny možnosti kontroly podpořených humanitárních aktivit. Sleduje účelnost využitých nástrojů, výsledky, dopady a navazující potřeby. To vše i v rámci transparentnosti a zodpovědnosti vůči příjemcům i českým daňovými poplatníky a české vládě. Další monitoring je realizován spolu se zastupitelskými úřady ČR v zahraničí. V cílových zemích jsou využívány interní kapacity a případné donorské mise.

MZV ČR dbá na součinnost se zákonným spolu gestorem humanitární pomoci poskytované do zahraničí (MV-GR ZHS) a na vzájemnou informovanost, synergie a programy v gesci Ministerstva vnitra, Program MEDEVAC a migrační program Pomoc na místě.

Pokud bude třeba materiální pomoc z ČR, bude pokračovat spolupráce se Správou státních hmotných rezerv a Ministerstvem obrany. Nezastupitelnou roli má i soustavná spolupráce s českými, místními i mezinárodními neziskovými humanitárními organizacemi. V zemích s obtížným humanitárním přístupem ČR spolupracuje s ICRC a národními asociacemi Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Pokračuje i spolupráce s UNDRR, UNHCR, UNICEF a WFP (*Strategie poskytování humanitární pomoci MZV ČR v roce 2023* [online], © 2023).

1.10 Informovanost a dostupnost informací o humanitární pomoci

Informace o humanitární pomoci a jejím poskytování jak v České republice, tak i do zahraničí nalezneme vzhledem k aktuálním informacím nejsnadněji na webových stránkách ministerstev nebo konkrétních organizací. Jak již bylo zmíněno, řeší tyto orgány a organizace dlouhodobé projekty a spolupráce podle země a typu humanitární pomoci, jež je vyžadována, nebo nečekané projekty a situace, které vyžadují humanitární pomoc v danou chvíli, kdy nastane. Je jedno, jestli se jedná o přírodní katastrofu nebo nečekaný zdravotní problém celosvětového rozsahu, jako například pandemie COVID-19.

Dostupné informace jsou celkem přehledné, pokud občané vědí, jaké informace hledají a kde hledat mají. Více se těmito informacím budeme věnovat v Praktické části této práce.

2 HUMANITÁRNÍ ORGANIZACE

Cílem humanitárních organizací je snažení se o zlepšení životní úrovně obyvatel po celém světě. Pomáhají kdekoliv, a to bez ohledu na politické a národní poměry. Pomoc těchto organizací se dělí na dlouhodobou a krátkodobou. Dlouhodobá má za úkol zajistit dobrou životní úroveň v postižené zemi a krátkodobá si klade za cíl zajistit základní životní podmínky, mezi které patří například dodávka vody, jídla, popřípadě ubytování.

2.1 Nejvýznamnější světové organizace

2.1.1 CARE - Cooperative for Assistance and Relief Everywhere

Je přední mezinárodní humanitární organizace. Poskytuje okamžitou humanitární pomoc, a zároveň realizuje dlouhodobé rozvojové projekty. Organizace byla založena v roce 1945. Jedná se o jednu z nejstarších a největších organizací ve světě, bojující proti globální chudobě. V roce 2023 podporuje práci a programy CARE ve 100 zemích světa. Cílem organizace je co nejdříve reagovat na nastalou krizi a zasažené obyvatelstvo zaopatřit tím nejnnutnějším jako jsou potraviny, pitná voda, hygiena, lékařská péče a další. Organizace se také snaží o rozvoj hospodářství, zdravotnictví a školství v zemích třetího světa. Jedním z hlavních bodů, kterým se věnuje, je také rovnoprávnost žen a mužů, což je i jedna z hlavních vizí programu CARE do budoucna.

Organizace se nestará jen o obyvatelstvo zasažené mimořádnou událostí, ale také pomáhá pozůstalým války a přírodních katastrof, kterým se snaží pomoci se co nejlépe začlenit do společnosti (CARE International: Care works to fight poverty and achieve social justice, © 2023).

Obrázek 1: Zambia, tábor Mantapala

Zdroj: CARE Česká republika pomáhá v páté nejhladovější zemi světa [online], © 2019

2.1.2 Save the Children

Je přední světovou nezávislou organizací, která zachraňuje a zlepšuje životy dětí. Organizace se usiluje o podporu dětí v rozvojových zemích. Byla založena v roce 1919 ve Spojeném království. Cílem je zlepšit životní úroveň dětí v méně rozvinutých zemích světa. Snaha o zlepšení vzdělávání, zdravotní péče a ekonomického charakteru. Organizace pomáhá ve více jak 120 zemích po celém světě. Stejně tak jako ostatní humanitární organizace, pomáhá při přírodních katastrofách nebo válečných konfliktech. Organizace pomáhala například v roce 1921 při hladomoru v Rusku. Nebo po druhé světové válce, kdy dobrovolníci ze Save the Children byli mezi prvními v osvobozených oblastech. Organizace bojuje za práva dětí a pomáhá jim naplnit jejich potenciál. Cílem členů organizace je koordinovaná pomoc a úsilí v ochraně dětí před dopady války a násilí (What We Do: Save the Children International, © 2023).

Obrázek 2: Pomoc dětem v Pákistánu

Zdroj: "We are barely surviving": more than six months after dearly Pakistan floods, families are on the brink, © 2023

2.1.3 Mezinárodní federace společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce - International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC)

Je celosvětová organizace humanitární pomoci. Pomáhá lidem ve více jak 192 zemích a sdružuje přes 15 milionů dobrovolníků. Hlavním principem organizace je pomáhat bez diskriminace těm, kteří trpí a přispívají tak k míru světa. IFRC bylo oficiálně založeno v roce 1919. Sídlo organizace je v Ženevě ve Švýcarsku. Posláním Červeného kříže a Červeného půlměsíce je zlepšit situaci nejohroženějších oblastí světa a řízení mezinárodní pomoci lidem postižených přírodními katastrofami nevyjímaje vojenských konfliktů. V posledních letech organizace usiluje o posílení dobrovolnické činnosti. Zaměřuje se i na

rychlou pomoc v podobě poskytnutí základních potřeb - pitná voda, jídlo, zdravotní péče, psychosociální pomoc a ubytování (The International Red Cross and Red Crescent Movement, © 2023).

Obrázek 3: Požáry v Cox's Bazar v Bangladéši

Zdroj: Bangladesh fires: Thousands of homes, schools, hospitals, and water networks burnt in Cox's Bazar, © 2023

Obrázek 4: Znak mezinárodního hnutí
Červeného kříže a Červeného půlměsíce

Zdroj: Mezinárodní hnutí ČK a ČP, © 2023

2.1.4 United Nations International Children's Emergency Fund (UNICEF)

Je organizace spojených národů, specializovaná na programovou pomoc strádajícím dětem celého světa. UNICEF byl založen v roce 1946, původně jako Mezinárodní dětský fond neodkladné pomoci dětem postiženým 2. světovou válkou. Od 1953 se stal trvalou součástí OSN.

Největší část pomoci je směřována do částí světa, kde je situace dětí nejtěživější. Patří sem nejchudší země a oblasti postižené přírodní nebo válečnou katastrofou. Za celou dobu své činnosti pomohla organizace zachránit životy stovek milionů dětí.

Velkou podporou UNICEF v její činnosti bylo přijetí Úmluvy o právech dítěte Valným shromážděním OSN v roce 1989. Úmluva byla podepsána v New Yorku 30. září 1990 a do dnešní doby k ní přistoupilo 191 států.

UNICEF je mezivládní organizace, která při prosazování svých cílů může napřímo spolupracovat s vládami jednotlivých zemí i s nevládními organizacemi. UNICEF je dobrovolná organizace, proto se na práci kromě profesionálních pracovníků významně podílejí i dobrovolní spolupracovníci (About UNICEF, © 2023).

2.2 Nejvýznamnější organizace působící v České republice

Humanitární organizace mají za cíl zlepšovat životní úroveň a zdraví obyvatel nejen České republiky, ale ostatních zemí, které ji potřebují. V ČR ji zajišťuje několik neziskových organizací, kdy se každá z nich zaměřuje na trochu jinou formu pomoci. Pomáhají většinou projektově, buď krátkodobě nebo formou dlouhodobých projektů.

2.2.1 ADRA, o.p.s.

ADRA je humanitární a rozvojová organizace. Pomáhá lidem v nouzi jak v České republice, tak i v zahraničí. Působí více než ve 100 zemích po celém světě. Poskytuje pomoc jak krátkodobou (přírodní katastrofy), tak dlouhodobou (snaha zlepšit životní podmínky lidí žijících v chudobě). Funguje od roku 1992. Věnuje se nejen pomoci, ale také globálnímu rozvojovému vzdělávání. Mezinárodní síť organizací ADRA byla založena v USA v roce 1956 Církví adventistů sedmého dne. Církev adventistů je od té doby pravidelným dárcem, který přispívá na rozvoj této organizace. Členitost poboček, jsou rozlehlé po celém světě, umožňuje co nejrychleji reagovat na humanitární katastrofy. K tomu slouží jejich pohotovostní fond, který okamžitě uvolní prostředky, jež jsou nadále využívány k pomoci lidem postiženým katastrofou.

Pobočka v České republice byla založena v květnu 1992, nejprve jako nadace. Výtěžek první finanční a humanitární sbírky putoval do válkou zasažené Jugoslávie. V roce 1994 vzniklo mimo jiné i občanské sdružení, které v roce 2013 změnilo právní status na obecně prospěšnou společnost. Dnes vedle sebe působí ADRA o.p.s., tak i Nadace ADRA, která svými samostatnými aktivitami doplňuje a rozšiřuje činnost organizace.

Dobročinná organizace od svého počátku pomáhala již ve více jak 60 zemích a pomohla tak milionům lidí. Pokud lidé chtějí pomoci, mohou nejen finančně, ale i darováním použitého oblečení, hraček, či potřeb do domácnosti. Tyto věci jsou prodávány v takzvaných ADRA obchodech a jejich výtěžek putuje na podporu dobrovolnických aktivit.

V České republice organizace aktivně pomáhá od roku 1997. Pro příklad pomoci, jež byla velmi medializována, můžeme uvést rozsáhlé povodně, které zasáhly velkou část Moravy ve stejném roce. Kromě finanční, dobrovolnické a materiální podpory, poskytují také pomoc psychosociální. Pomoc je poskytována pomocí takzvaných KIP týmů. Jedná se o vyškolené psychology a sociální pracovníky, kteří poskytují okamžitou pomoc lidem zasaženým mimořádnou událostí. Jejich práce je koordinována s prací IZS (ADRA ČR - charitativní humanitární a rozvojová organizace, © 2023).

Jak již bylo zmíněno, organizace ADRA se věnuje také globálnímu rozvojovému vzdělávání. Tomu tak činí od roku 2006. Jedná se o vzdělávání škol, ale i široké veřejnosti. Nejvíce probíraná témata jsou v dnešní době migrace, chudoba a klimatické změny (KIP týmy ADRA poskytují psychosociální pomoc při neštěstích, © 2023).

Obrázek 5: Zemětřesení Indonésie

Zdroj: Indonésie - rok poté, © 2019

Obrázek 6: Uprchlický tábor

Rejal Fe Aarsal v Libanonu

Zdroj: "Bez Adry bychom neměli ani základní hygienu," říká Mohamad, © 2019

2.2.4 Lékaři bez hranic neboli Médecins Sans Frontières in Czech Republic, o.p.s.

Lékaři bez hranic jsou velmi známou mezinárodní humanitární organizací. Poskytují odbornou zdravotnickou pomoc lidem v ohrožení a v případě krizí. Organizace vznikla v roce 1971 skupinou francouzských lékařů a novinářů, v reakci na nigerijskou občanskou válku. Jedná se o celosvětové hnutí, jehož jádro je tvořeno 24 členskými asociacemi. Organizace poskytuje zdravotnickou pomoc ve více jak 70 zemích světa.

V České republice kancelář Lékařů bez hranic vznikla v roce 2006. Jde o obecně prospěšnou společnost, která informuje veřejnost o situaci v krizových oblastech. Zajišťuje finance a spolupracovníky pro humanitární a zdravotnické projekty v zahraničí. O humanitárních krizích se snaží informovat primárně prostřednictvím médií a různých veřejných aktivit.

Do povědomí obyvatelstva se Lékaři bez hranic dostali hlavně díky zdravotnické činnosti. Organizace se však zaměřuje nejen na lékařskou pomoc, ale také provádí důležité terénní výzkumy založené na přímé zkušenosti s ohroženými populacemi (Kdo jsme: Lékaři bez hranic, © 2023).

2.2.5 Charita Česká republika

Je nezisková humanitární organizace zřizovaná římskokatolickou církví. Na území České republiky je zřizovatelem Česká biskupská konference. Charita ČR je největší nestátní poskytovatel zdravotnických a sociálních služeb na našem území.

Charita Česká republika v roce 2021 spolupracovala na 40 humanitárních a rozvojových projektech s rozpočtem více než 474 milionů korun, jednotlivé arcidiecézní, diecézní a oblastní Charity na téměř 70 projektech za bezmála 60 milionů korun (V zahraničí, © 2023).

Do roku 2023 otevřela stovky sociálně-zdravotních služeb v České republice. V zahraničí spolupracuje na mnoha projektech, které se uskutečňují v desítkách zemí. I jako předešlé organizace pomáhá všem, kdo pomoc potřebují. Bez ohledu na národnost, barvu kůže či náboženství. Pomáhá všem lidem v nouzi (chudým, nemocným, postiženým, bezdomovcům, migrantům, dětem nebo matkám v tísní). Základním principem je vyhledávání jakékoliv nouze a snaha nalézat řešení jejího odstranění.

V rámci zahraničí se Charita ČR zapojila do pomoci lidem zasažených válkou v Iráku, Sýrii či Náhorním Karabachu. Dále poskytovala pomoc při výbuchu Libanonském Bejrútu či při

extrémních mrazech v Mongolsku. Je členem Caritas Internationalis – celosvětového sdružení katolických charit (O nás, © 2023).

Obrázek 8: Pomoc uprchlíkům z Náhorního Karabachu

Zdroj: Charita pomohla přes 6 700 uprchlíkům z Náhorního Karabachu, © 2021

3 DÍLČÍ ZÁVĚR

Humanitární pomoc zahrnuje široké spektrum aktivit, které mají za cíl pomáhat lidem v nouzi a zlepšovat jejich životní podmínky. Nejen u nás v České republice, ale i mimo naše území. Pomoc se obvykle poskytuje v situacích, kdy jsou lidé vystaveni následkům přírodních katastrof, ozbrojených konfliktů, epidemií, hladomoru nebo jiným krizovým situacím.

Humanitární pomoc mimo území ČR se poskytuje prostřednictvím různých českých i mezinárodních organizací. Mají dlouholeté zkušenosti s poskytováním humanitární pomoci v různých částech světa a mají k dispozici vzdělané a zkušené pracovníky, kteří dokážou poskytnout rychlou a efektivní pomoc.

Česká republika přispívá k poskytování humanitární pomoci mimo své území převážně finančními či materiálními prostředky. Některé organizace se zaměřují i na vysílání konkrétních odborníků do zahraničí. Tato pomoc je poskytována prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany a dalších institucí. Tyto instituce spolupracují s mezinárodními organizacemi a agenturami, aby zajistily účinné využití finančních prostředků a dosažení co nejlepších výsledků v oblasti humanitární pomoci.

Humanitární pomoc je mimo území ČR velmi důležitá, protože může pomoci zlepšit životy tisíců lidí po celém světě v nesmírně těžkých situacích. Pomoc může být poskytována nejen v krizových situacích, ale také v rámci dlouhodobých rozvojových projektů, které mají za cíl podporovat udržitelný rozvoj a zlepšovat kvalitu života lidí v chudých oblastech světa.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 POSKYTOVÁNÍ KONKRÉTNÍ HUMANITÁRNÍ POMOCI DO ZAHRANIČÍ V LETECH 2019-2023

Humanitární pomoc do zahraničí poskytuje nejen stát jako takový, ale i další nestátní organizace. V této pomoci se často doplňují a spolupracují. Česká republika se řídí strategií humanitární pomoci MZV České republiky. Strategie se vypracovává na každý rok.

4.1 Humanitární pomoc v průběhu roku 2019

Za rok 2019 bylo vyčleněno 218 milionů korun na pomoc do zahraničí.

Leden

V lednu bylo převedeno 5 milionů korun vnějším rozpočtovým opatřením na ministerstvo vnitra - Generální ředitelství HZS ČR. Částka byla vyčleněna na pomoc Řecku, které bylo zasaženo rozsáhlými požáry. Schválení proběhlo již na podzim roku 2018. Pomoc byla provedena nákupem hasičské techniky pro hasičský sbor v oblasti Megara.

Únor

Proběhla podpora obyvatelům Jemenu, a to částkou 35 milionů korun, protože byli v letech 2019 až 2020 zasaženi konfliktem. Slíbení pomoci bylo následně odprezentováno na donorské konferenci v Ženevě ve Švýcarsku. Dále se jednalo o finanční příspěvek o velikosti 18 milionů na zajištění zdravotní péče a potravin. Humanitární pomoc proběhla v součinnosti s Mezinárodním výborem Červeného kříže (ICRC) a Světovým potravinovým programem (WFP).

Březen

V březnu bylo schváleno 26 humanitárních dotačních projektů. Jednalo se o projekty schválené ministrem zahraničních věcí do zemí se složitými humanitárními problémy a potřebami. Země, které potřebovaly okamžitou pomoc či naléhavou obnovu. Dvacet jedna projektů bylo financováno z humanitárního rozpočtu MZV (celkem 87,6 milionů korun). Dalších pět projektů bylo v Sýrii (23 milionů korun z prostředků na obnovu Sýrie dle UV 588/2016). Finance byly určeny na zlepšení přístupu k pitné vodě a sanitaci. Dále k rozvoji vzdělávání, zdrojům obživy a posilování odolnosti v Barmě/Myanmaru, Bangladéši, Etiopii, Indonésii, Kambodži, Zambii, Iráku, Jordánsku, Libanonu a Ukrajině. Dále bylo rozhodnuto o pomoci obyvatelstvu Venezuely částkou 10 milionů korun. Finanční obnos měl pomoci i uprchlíkům z této země v regionu (zejména v Kolumbii a Peru).

Později byl v měsíci červenci, ve spolupráci s peruánským MZV a Mezinárodní organizací pro migraci, schválen projekt na vybudování jednotného registračního centra pro venezuelské uprchlíky v Peru (celkem 2,6 mil. Kč).

Navazoval projekt na podporu žen a dětí uprchlých z Venezuely do Kolumbie (v součinnosti s místními neziskovými organizacemi v celkové výši 5 mil. Kč). Prostřednictvím Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky schválila Česká republika příspěvek o velikosti 2,4 milionu korun na regionální program pomoci venezuelským uprchlíkům.

Dalších 5 milionů korun bylo posláno na okamžitou pomoc obyvatelům Mosambiku, které bylo zasaženo cyklonem Idai. Realizace pomoci proběhla prostřednictvím Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce (IFRC) v součinnosti s místním Červeným křížem.

Duben

V dubnu MZV rozhodlo o finanční pomoci Íránu, který byl zasažen ničivými záplavami. Jednalo se o 2 miliony korun v materiální podobě, které ze svých zásob vydalo GŘ-HZS. Materiál byl přepraven pomocí letounu Armády ČR, která do země materiální pomoc přepravila. Finální hodnota pomoci byla schválena dne 12. července (1,19 mil. Kč i vzhledem ke kofinancování letecké přepravy ze strany Evropské komise) a refundována vnějším rozpočtovým opatřením na žádost ministerstva vnitra.

Květen

Vyčleněno bylo 5,129 milionů korun na pomoc Ukrajině. Pomoc navržená ZÚ ČR v Kyjevě zahrnovala osvědčené ozdravné pobyty pro děti postižené konfliktem. Pomoc byla realizována v součinnosti s ukrajinskými neziskovými organizacemi. Také se jednalo o pomoc při odminování civilních oblastí, v kooperaci s britskou nevládní organizací HALO Trust.

MZV uvolnilo i 140 tisíc korun na nákup léků pro nemocnici v Arandu v Pákistánu. Tuto nemocnici vybudovala česká společnost Czech Hospital, která ji i dlouhodobě podporuje.

Ministerstvo zahraničních věcí také uvolnilo 2,5 milionů korun na stavbu centra pro válečné sirotky v Šanském státu Barmy/Myanmaru. O vybudování se postarala místní nezisková organizace Daw Khin Kyi Foundation. Centrum sloužilo ke vzdělávání a rehabilitaci dětí.

Červenec

V červenci byla navýšena pomoc na ozdravné pobyty pro děti o 200 tisíc korun. Došlo k tomu díky navýšení cen dopravy a silnému růstu ukrajinské hřivny.

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo 10 milionů korun na podporu projektu Dětského fondu OSN (UNICEF) v Íráku.

Dalších 7,5 milionů korun bylo určeno pro pomoc afghánským uprchlíkům v Íránu a Pákistánu, v součinnosti s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), dále pro navrátilce do Afghánistánu. Jednalo o částku 7,5 milionu korun (ve spolupráci s Mezinárodní organizací pro migraci (IOM)). V červenci byl také poskytnut finanční obnos v rozsahu 650 tisíc korun na probíhající projekt výstavby zničeného školního komplexu v Jojutle. Jednalo se o peníze, které zbyly z pomoci na obnovu Mexika, které zasáhlo silné zemětřesení.

Srpen

Byla schválena pomoc pro Mali a Niger v rámci naplňování Strategie ČR na podporu stabilizace a rozvoje Sahelu pro období 2018-2021. Částka 10 milionů korun šla na podporu projektu v Mali, na stabilizaci místního obyvatelstva ve venkovských oblastech. Tento projekt byl realizován neziskovou organizací Welt Hunger Hilfe ve spolupráci s Člověkem v tísní. Hlavním dárcem bylo Německo. V Nigeru se jednalo o podporu probíhajícího programu na výživu a obživu dětí i dospělých. Program vykonával UNICEF. Jednalo se o finanční obnos ve výši 10 milionů korun.

Září

V září ministr zahraničních věcí rozhodl o poskytnutí další humanitární pomoci pro Etiopii, částkou 10 milionů korun pro Úřad OSN pro humanitární záležitosti (UNOCHA) na Plán humanitární pomoci na rok 2019. Plán byl vyhotoven samotnou etiopskou vládou v součinnosti s OSN.

Pro UNICEF v Jižním Súdánu byl schválen obnos 5 milionů korun. V obou uvedených případech Česká republika reagovala na zhoršení klimatu v zemi (sucho) a odsunutí obyvatelstva v důsledku konfliktů.

V září putovala další humanitární pomoc (3 miliony korun) na podporu projektu na zlepšení připravenosti a odolnosti vůči katastrofám na Filipínách, ve spolupráci s neziskovou organizací ACCORD.

Na podporu vnitřně vysídleného obyvatelstva v Čchinském státu v Barmě/Myanmaru bylo posláno 1,98 milionu korun. Částku 990 tisíc na distribuci materiální pomoci, o kterou se postarala tamní nezisková organizace New Eden Charity Foundation. Dále 990 tisíc korun na navýšení dotace Člověka v tísní v Kačchinském státu se zaměřením na vzdělávání a ochranu dětí.

Listopad

V listopadu ministr zahraničních věcí schválil rozhodnutí o podpoře 2,6 milionu korun Bosně a Hercegovině. Jednalo se o pokračování společného projektu s Rozvojovým programem OSN (UNDP) se zaměřením na snižování rizika katastrof a posilování odolnosti. Čeští experti posílili požární ochranu, z důvodu propuknutí dalších povodní, které tu byly například v roce 2018.

Dále v roce 2019 putovalo 10 milionů korun na pokračující projekt Mezinárodního výboru Červeného kříže (ICRC). Projekt, který podporuje obnovu živobyčí navrátilců v Iráku.

Částka 5 milionů korun byla poslána na pomoc Gaze. Kde 3 miliony posloužily na podporu sociálního programu pro zranitelné rodiny prostřednictvím Organizace OSN pro pomoc uprchlíkům na Blízkém východě (UNRWA) a částku 2 miliony korun na léky pro dialyzované pacienty v součinnosti se Světovou zdravotnickou organizací (WHO).

Další 2 miliony korun podpořily Albánii, kterou zasáhlo ničivé zemětřesení. Zbývající zůstatek, který za rok 2019 činil 4,4 miliony korun, byl věnován na pomoc uprchlíkům v táborech v Bosně a Hercegovině a Řecku. Pomoc byla realizována v součinnosti s Vysokým komisařem OSN pro uprchlíky.

Humanitární rozpočet MZV ČR, který na rok 2019 činil dohromady 218 milionů korun byl vyčerpán. Díky této sumě bylo podpořeno celkem 26 zemí z celého světa (Humanitární pomoc ČR v průběhu roku 2019, © 2019).

4.2 Humanitární pomoc v průběhu roku 2020

Na humanitární pomoc v roce 2020 bylo vyčleněno celkem 220 milionů korun. Jednalo se o částku, poskytnutou pouze na pomoc v zahraničí.

Leden

V prosinci roku 2019 bylo rozhodnuto o poskytnutí 5 milionů Kč na humanitární pomoc Zambii. Jednalo se tehdy o naléhavou humanitární pomoc, o které rozhodl ministr

zahraničních věcí. Částka pomohla k distribuci osiva pro zemědělce v oblasti Mongu, kterou zasáhlo velké sucho. Pomoc byla zajištěna ve spolupráci se Zambijským červeným křížem (Humanitární pomoc ČR v průběhu roku 2020, © 2020).

V lednu v roce 2020 byla schválena částka 2 miliony korun na snížení dopadu ničivých požárů v australském státu Victoria. Požáry zapříčinila vysoká teplota v kombinaci se suchem a větrem. Pomoc, kterou ministr zahraničí schválil, byla poskytnuta přímo místním záchranným a krizovým složkám, prostřednictvím naléhavé humanitární výzvy. Jednalo se o doporučení českého velvyslanectví, které sídlí v Canbeře (Victorian Bushfire Appeal, © 2020).

Únor

V únoru bylo posláno 9,5 milionu korun na obnovu školy a školky v obci Lalem v Albánii. Budova byla poškozena zemětřesením, které přišlo v roce 2019. Ve stejnou dobu bylo poskytnuto dalších 10 milionů korun na pomoc s epidemií koronaviru v Číně. Částka 6 milionů sloužila na podporu plánu řešení epidemie, kterou vyhlásila Světová zdravotnická organizace. Dále navazovala materiální pomoc v hodnotě 3,3 milionu korun.

Březen

V březnu ministr zahraničí schválil uvolnění financí na humanitární pomoc roku 2020. Podpořilo se celkem 5 projektů s rozpočtem 10 milionů Kč pro země: Etiopie, Indonésie, Kambodža a Zambie. Navíc se podpořilo 8 projektů zaměřených na komplexní krizi ve výši 40 milionů korun v zemích: Bangladěš, Barma/Myanmar, Etiopie, Ukrajina, Zambie. A osm dalších projektů za necelých 40 milionů Kč. Prostředky byly určeny na podporu pomoci v nouzi v zemích: Irák, Jordánsko a Libanon. Jednotlivé projekty realizovaly různé české humanitární organizace. Byly to ADRA, CARE ČR, Člověk v tísni, Diakonje ČCE - Centrum humanitární a rozvojové spolupráce, Charita ČR a Magna ČR (Humanitární pomoc ČR v průběhu roku 2020, © 2020).

Koncem března se ještě schválila pomoc pro Itálii, pro kterou se uvolnily prostředky na ochranné masky a obleky české výroby pro místní zdravotnický personál (Česká republika věnovala Itálii 10.000 ochranných sanitárních obleků, © 2020).

Duben

Začátkem měsíce byla ministrem zahraničních věcí schválena finanční podpora několika projektů. Nejdříve se rozhodlo o poskytnutí 4,5 milionu korun na dobudování nemocnice

v iráckém Sindjáru, navazovalo předfinancování dvou projektů humanitární pomoci v Mali a Nigeru, a také podpora uprchlíků z Venezuely.

Květen

V květnu bylo rozhodnuto o uvolnění 18 milionů korun (10 milionů na zdravotní péči a 8 milionů na potravinovou a nutriční pomoc) ve prospěch humanitární pomoci pro Jemen, který sužovala nejen pandemie COVID-19, ale také dlouhodobé konflikty a sucho. Zároveň byly schváleny téměř 4 miliony korun pro podporu dětí z východní Ukrajiny.

Červen

Začátkem června bylo rozhodnuto o podpoře v hodnotě 10 milionů Kč pro afghánské uprchlíky v Íránu a Pákistánu. Díky místní organizaci spolu s Člověkem v tísní bylo vyčleněno 10 milionů Kč pro podporu v boje s COVID-19 v Mali. Navíc se přidala podpora formou distribuce ochranných a hygienických prostředků v hodnotě 3,5 milionu korun venezuelským uprchlíkům a místnímu obyvatelstvu v Peru postiženým pandemií COVID-19. Zároveň byla schválena podpora dalších 5 projektů, na které měla vliv pandemie. Celková výše schválených prostředků byla téměř 20 milionů korun.

Tuto podporu zajišťovaly a realizovaly české neziskové humanitární organizace jako CARE, Český červený kříž, Člověk v tísní a Charita ČR. Hlavní pomoc se zaměřila na země ze zahraniční rozvojové spolupráce: Bosnu a Hercegovinu, Gruzii, Kambodžu, Moldavsko a Ukrajinu.

Červenec

Nejdříve bylo schváleno 10 milionů Kč pro UNDRR (Sekretariát OSN pro snižování rizika katastrof), poté dalších 10 mil. korun pro projekt obnovy neonatální péče v Iráku v součinnosti s UNICEF.

Oba finanční příspěvky nebyly přímo z humanitárního rozpočtu MZV, ale z jiných dodatečných prostředků. Navíc byly opět díky Člověku v tísní 10 miliony Kč podpořeny projekty v Mali. Ministr zahraničních věcí rozhodl také o finanční podpoře vzdělávání mládeže na Filipínách, v hodnotě 3 miliony Kč. Další významná podpora, v hodnotě téměř 48 milionů korun, byla v rámci podpory pandemie COVID-19 schválena na dodávku zdravotnického vybavení od českých dodavatelů pro nemocnice do Afghánistánu, Gruzie, Libanonu, Moldavska a na Ukrajinu.

Srpen

Začátkem srpna byla schválena podpora následků výbuchu v Libanonu v hodnotě 10 milionů korun. Česká republika zároveň nabídla, a po potvrzení ihned vyslala záchranný a vyprošťovací tým (USAR) o 36 členech a 5 psech, také vyslala materiální pomoc.

Září

V září bylo rozhodnuto o humanitární pomoci Řecku ve výši 100 000 EUR v souvislosti s požárem na ostrově Lesbos.

Říjen

Začátkem října byla schválena potravinová pomoc v hodnotě 3 miliony Kč uprchlíkům a obyvatelstvu Gazy. Pomoc organizovala OSN formou dodávek základních potravin a potravinových poukázek. Dále bylo rozhodnuto o 5 milionech korun na pomoc ničivých záplav v Súdánu. Pomoc realizuje místní organizace s podporou IFRC. V říjnu bylo z rozpočtu uvolněno 10 milionů korun na podporu vzdělávání a výživu dětí v Nigeru, ve spolupráci s UNICEF. Dalších 10 milionů korun bylo vysláno na podporu dětí v Burkině Faso. V součinnosti s ICRC byla schválena naléhavá pomoc ve výši 100 000 EUR pro oběti konfliktu v Náhorním Karabachu.

Listopad

Koncem listopadu bylo rozhodnuto o 2,5 milionech korun pro pomoc Filipínám a Vietnamu, kde proběhla série tajfunů a sesuvů půdy. Pomoc byla realizována pomocí místních organizací a IFRC, zaměřila se především na nouzové přístřeší, přístup k pitné vodě, sanitaci a zdravotní péči.

Prosinec

V prosinci byla schválena pomoc ve výši 10 milionů korun pro uprchlíky z Etiopie v Súdánu. Dalších 10 milionů korun bylo vyčleněno na vakcíny pro COVID-19 v rozvojových zemích. Jejich distribuci zajišťoval UNICEF, který je globálním koordinátorem. Zároveň bylo rozhodnuto, že zůstatek rozpočtu 2021, v hodnotě 5 milionů korun, bude věnován na Ústřední fond OSN pro reakci na katastrofy (CERF). Fond vznikl v roce 2005 a zaměřuje se na uvolňování finančních prostředků při velkých katastrofách, zároveň poskytuje průběžně granty a půjčky pro řešení krizí.

Humanitární rozpočet pro rok 2020 tak byl zcela vyčerpán (Humanitární pomoc ČR v průběhu roku 2020, © 2020).

4.3 Humanitární pomoc v průběhu roku 2021

Na humanitární pomoc do zahraničí bylo původně na rok 2021 vyčleněno 220 milionů korun. V prosinci však došlo k redukci této částky o 100 milionů korun. Nový rozpočet na humanitární pomoc v roce 2021 tedy činil pouhých 120 milionů korun. Konečný rozpočet na pomoc do zahraničí činil v roce 2021 154 milionů korun. Celkem bylo v roce 2021 realizováno 41 humanitárních projektů v 16 zemích a regionech světa. Do pomoci se zapojily nejen české, ale i mezinárodní i místní nevládní organizace, čeští záchranáři a firmy, zastupitelské úřady ČR v zahraničí i mezinárodní humanitární organizace.

Únor

Ministr zahraničních věcí rozhodl o uvolnění 85 325 690 korun z humanitárního rozpočtu na 18 dotačních projektů. Tyto projekty byly realizovány v Afghánistánu, Bangladéši, Barmě/Myanmaru (2 projekty), Etiopii, Jordánsku, Kambodži (2 projekty), Libanonu (2 projekty), Mali, Nigeru, Ukrajině (2 projekty) a Zambii (4 projekty). Dále bylo vyčleněno 20 milionů korun z prostředků na asistenci Sýrii (4 projekty) a 10 milionů korun z prostředků na asistenci Iráku (2 projekty).

Duben

V dubnu bylo vyčleněno 5 milionů korun na poskytnutí urgentní humanitární pomoci obyvatelům Barmy/Myanmaru. Byl schválen projekt na podporu vnitřně vysídleného obyvatelstva v okolí města Paletwa na území Čjinského státu. Pomoc byla poskytnuta ve spolupráci s místní organizací New Eden Charity Foundation. Pomoc byla na zajištění základních hygienických potřeb a potravin v hodnotě 2,2 milionu korun.

Květen

V květnu byl schválen druhý projekt na podporu zranitelných obyvatel v širším okolí hlavního města Rangún. Distribuci finanční podpory zajistila nezisková organizace Karuna. Jednalo se o částku 651 402 korun.

Dalším projektem, který byl schválen, byl projekt na podporu vnitřně vysídlených obyvatel v Kačinském, Kajanském a Monském státě a několika dalších oblastech země. Jednalo se o pomoc potravinovou, zdravotní, ale například i o pomoc psychosociální. Byla poskytnuta částka ve výši 2 234 080 korun. O realizaci se postarala organizace Good Shepherd Myanmar Foundation.

Proběhlo předání materiální pomoci, kterou schválila vláda již v dubnu usnesením č. 421 pro Indii. Pomoc v celkové hodnotě 6 milionů korun byla na pandemii COVID-19. Předáno bylo 500 tlakových lahví na kyslík, kterou zajistila letecká přeprava. Předání proběhlo v Dillí zástupcům Indického červeného kříže.

Dále ministr zahraničních věcí rozhodl o uvolnění 5 milionů korun na podporu vnitřně vysídleného a konfliktem postiženého obyvatelstva v Tigrejském státu Etiopie. Jednalo se o částku poskytnutou z humanitárního rozpočtu MZV. Hlavním realizátorem projektu byl irský Concern Word Wide. Projekt byl zaměřen převážně na zlepšení přístupu k pitné vodě a zlepšení hygieny a zdravotního stavu v zemi. Projekt byl podpořen i dalšími státy EU. Proběhlo uvolnění částky 10 milionů korun z Programu Afrika na pokračující projekt neziskových organizací. Jednalo se o organizace Welthungerhilfe a Člověk v tísni v Mali. Projekt byl zaměřený na podporu zdrojů obživy místního obyvatelstva v regionu Kayes. Projekt probíhal v letech 2019-2021 za podpory české a německé vlády. Jedním z hlavních bodů byla i adaptace obyvatel na dopady klimatických změn.

Červen

V červnu bylo uvolněno 3,5 milionu korun na dva humanitární projekty. První projekt (Initiative E+ 2 mil. Kč) a druhý (Slavic Heart 1,5 mil. Kč). Projekty byly zaměřené na pomoc dětem na Východě Ukrajiny se zaměřením na psychosociální a zdravotní pomoc. Dále částka 1,7 milionu korun na podporu projektu psycho-sociální pomoci pro zranitelné obyvatele Běloruska. Pomoc byla poskytována v součinnost s místní Charitou.

Červenec

Ministr zahraničních věcí rozhodl o uvolnění 2,2 milionu korun na pomoc Moldavsku. Jednalo se o pomoc proti pandemii COVID-19. Poskytnuto bylo 55 ventilátorů.

Srpen

Proběhla refundace nákladů ve výši 2 895 660 na úhradu nákladů spojených s vysláním policejního vrtulníku s bambivakem na letecké hašení požárů v Albánii. Refundace proběhla z humanitárního rozpočtu MZV ČR.

Obyvatelstvu Afghánistánu byla poskytnuta pomoc ve výši 85 milionů korun. Z toho 55 z rozpočtu MZV (25 mil. UNHCR, 15 mil. UNICEF, 10 mil. UNDP, 5 mil. IOM). Pomoc byla poskytnuta také afghánským uprchlíkům v Íránu a Pákistánu.

Důraz byl kladen na zlepšení obživy, zdravotních a sociálních služeb. O pomoc se postarala Mezinárodní organizace pro migraci v součinnosti s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

Dále proběhla úhrada nákladů spojená s vysláním hasičského modulu pro pozemní hašení v Řecku. Jednalo se o 3 099 937 korun. Na okamžitou pomoc obyvatelům Haiti bylo uvolněno 2,5 milionu korun, obyvatele zasáhlo pustošivé zemětřesení. Realizace pomoci proběhla v součinnosti s Mezinárodní federací Červeného kříže a Červeného půlměsíce (IFRC), se zaměřením na obnovu obydlí a zdrojů obživy.

Říjen

Prostřednictvím velvyslanectví ČR v Kyjevě bylo poskytnuto 10 tisíc korun na materiální pomoc afghánským uprchlíkům na Ukrajině.

Listopad

V listopadu byla navýšena dotace na podporu zranitelného afghánského obyvatelstva o 4 417 964 korun. Projekt byl realizován českou neziskovou organizací Člověk v tísni materiální pomocí formou potravin, oblečení a zajištěním obydlí před nadcházející zimou.

Prosinec

Částkou 4 244 134 Kč byla prodloužena podpora mladých maminek s dětmi, které uprchly z Venezuely do Kolumbie. Další podpora byla finanční částkou 2 700 00 korun na obnovu vyhořelého uprchlického tábora Moria v Řecku.

Využit byl i zůstatek 8 milionů korun na podporu potravinové a nutriční pomoci poskytované Světovým potravinovým programem (WFP), zejména Afghánistánu, Etiopii a Jemenu. Dále byla vložena částka 5 milionů korun do Ústředního fondu OSN pro reakci na katastrofy (CERF), který uvolňuje prostředky na prvotní odezvu při ad hoc katastrofách (Humanitární pomoc v průběhu roku 2021, © 2021).

4.4 Humanitární pomoc v průběhu roku 2022

Na humanitární pomoc v roce 2022 MZV ČR přispěla finanční částkou ve výši 200 milionů korun. Pomoc byla schválena na základě usnesení vlády č. 535/2021. Poté však byla suma snížena o 50 milionů korun. Nová částka tak činila pouhých 150 milionů korun.

Leden

Na konci roku 2021 bylo schváleno dokončení humanitárního projektu na podporu zranitelných uprchlíků z Venezuely v Kolumbii. Částkou 930 tisíc korun bylo podpořeno ubytování, hlídání dětí a zajištění pracovních příležitostí pro mladé matky.

Byly pořízeny traumasety v hodnotě 3,653 milionu kusech pro Ukrajinu. Jednalo se celkem o 3 550 kusů, které obsahovaly zdravotnický materiál první pomoci. Pomoc proběhla formou přímého nákupu od Českého červeného kříže pro potřeby Ukrajinského červeného kříže.

Únor

Vláda schválila naléhavou pomoc Ukrajině ve výši 300 milionů korun. Konala tak po schválení návrhu, který byl předložen ministerstvem zahraničních věcí. Pomoc byla realizována MZV (humanitární pomoc ve výši 150 milionů korun) a Ministerstvem vnitra (program MEDEVAC A Pomoc na místě).

Duben

V dubnu bylo uvolněno z humanitárního rozpočtu 69 950 000 korun. Rozhodnutí schválil ministr zahraničních věcí na základě výsledků dotačních výběrových řízení. Bylo podpořeno celkem 17 dotačních projektů realizovaných v Afghánistánu, Bangladéši, Barmě/Myanmaru (2 projekty), Etiopii (3 projekty), Iráku (2 projekty), Jordánsku, Kambodži, Libanonu, Ukrajině (2 projekty) a Zambii (3 projekty).

Dále finanční obnos 18 978 933 korun z prostředků Programu BVA (4 projekty v Sýrii) a 15 milionů korun z prostředků Programu Afrika (Etiopie, Mali a Niger). Ve stejném měsíci bylo uvolněno 330 000 korun z humanitárního rozpočtu MZV na projekt rekonstrukce školky Pražského Jezulátka v brazilských Lidicích. Rekonstrukce probíhala z důvodu poničení školky pustošivými záplavami.

Květen

V květnu byla poskytnuta pomoc Ukrajině ve výši 46 450 000 korun z programu Naléhavá pomoc na pět dotačních projektů na pomoc Ukrajině a Moldavsku.

Schváleno bylo také 5 milionů korun na pokračování programu, který měl zajistit lepší přístup k pitné vodě, sanitaci a hygieně, a to obyvatelům regionu Tigray v Etiopii. Program byl realizován Aliancí 2015, kterou sdružuje sedm humanitárních neziskových organizací. Jedním z nich je i česká organizace Člověk v tísni.

Červen

Ministr zahraničních věcí schválil uvolnění o celkové výši 5 milionů korun na dokončení víceletého projektu v Mali. Program je realizován německou neziskovou organizací Welthungerhilfe za účasti české neziskové organizace Člověk v tísni. Program se zaměřoval na podporu obživy obyvatelstva v oblasti Kayes.

Září

Částkou 5 milionů korun byla podpořena Organizace OSN pro snižování rizika katastrof (UNDRR). Vzhledem k závažnosti opakujících se katastrof v posledních letech, bylo cílem organizace podpořit aktivity na snížení rizik těchto negativních událostí po celém světě.

Dále byl podpořen Myanmar částkou 5 milionů korun. Z této částky byly 2 miliony vyčleněny na podporu projektu místní neziskové organizace New Eden Charity Foundation. Projekt zaměřený na podporu vnitřně vysídleným osobám na území Čjinského státu a Kačjinského státu. Jednalo se převážně o pomoc potravinovou a výdej základního zdravotnického materiálu a hygienických potřeb. Tímto způsobem bylo podpořeno více jak 9 000 osob. Částkou 3 miliony korun byl podpořen projekt na podporu vnitřně vysídlených osob v osmi lokalitách země. O distribuci pomoci se postarala místní nezisková organizace Good Sherperd Myanmar Foundation. Jednalo se o distribuci potravin, zdravotnického materiálu a hygienických potřeb a léků jako v předešlém případě pomoci. Pomoc byla poskytnuta více než 2 tisícům osob.

V měsíci září byla poskytnuta také pomoc Nepálu, ve formě finančního příspěvku 4 miliony korun. Částka byla poskytnuta na vybudování dvou evakuačních krytů pro obyvatele, které ohrožuje sesuv půdy a povodně. Projekt byl uskutečněn lokální NGO Community Self Reliance Centre. Přispěl tak k připravenosti obyvatelstva. Partnerskou organizací při implementaci projektu byla organizace ČvT. Samotná partnerská organizace přispěla částkou 500 000 Kč a podpořila například aktivity týkající se předpovídání sesuvů pudy a EWS – systému včasného varování (Humanitární pomoc během roku 2022, © 2022).

4.5 Humanitární pomoc v průběhu roku 2023

4.5.1 Aktivity Ministerstva zahraničních věcí

V únoru 2023 zasáhlo Turecko a Sýrii silné zemětřesení. Jeho součástí byly jednak velké oběti na životech, tak materiální škody. „ČR jako jedna z prvních zemí vyslala do Turecka záchranný a vyprošťovací tým o 69 lidech a 8 psech. MZV vyčlenilo 10 milionů Kč z humanitárního rozpočtu na pokrytí nákladů spojených s přepravou a nasazením týmu s následnou materiální pomocí. Na pomoc Sýrii po zemětřesení bylo schváleno 10 mil. Kč, které budou vynaloženy na rozšíření stávajících projektů českých neziskových organizací realizovaných v Sýrii“ (Humanitární pomoc v průběhu roku 2023, © 2023).

Koncem března 2023 schválil ministr zahraničních věcí 2 velké peněžní dary. První pro Mezinárodní federaci společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce (IFRC) ve výši 100 000 USD. Dar měl být použit na aktivity spojené s reakcí na škody v Malawi a na Madagaskaru způsobené cyklónem Freddy. Druhý ve výši 100 000 USD pro Světový potravinový program nazvaný „A Livelihood Assets & Resilience Academy“. Příspěvek má být určen na pokrytí nákladů na školení v rámci tohoto projektu v zemích jižní Afriky (Humanitární pomoc v průběhu roku 2023, © 2023).

V březnu 2023 byly navíc schváleny výsledky dotačních výběrových řízení pro rok 2023. Ministr zahraničních věcí rozhodl o uvolnění prostředků ve výši 99 679 973 Kč na 20 dotačních projektů v Afghánistánu, Bangladéši, Barmě/Myanmaru, Etiopii, Jemenu, Kambodži, Libanonu, Nigeru, Sýrii a Zambii (Humanitární pomoc v průběhu roku 2023, © 2023).

V rámci těchto výběrových řízení pro rok 2023 byly vyhlášeny celkem tři dotační výzvy:

- **DRR a odolnost** (Etiopie, Kambodža, Zambie)
- **Komplexní a stabilizační pomoc** (Afghánistán, Barma/Myanmar, Etiopie, Irák, Jemen, Sahel, Sýrie, Zambie + ve prospěch uprchlíků z těchto zemí v sousedních zemích)
- **Humanitární a stabilizační pomoc Ukrajině** (Ukrajina + ve prospěch uprchlíků z Ukrajiny v sousedních a okolních zemích v regionu)

V níže uvedených tabulkách jsou zmíněni předkladatelé (humanitární organizace), projekty (k čemu má žádost sloužit) a výše schválené dotace v Kč.

Přehled projektů a hodnocení		
1) DRR a odolnost		
Předkladatel	Projekt	Výše dotace (Kč)
Člověk v tísni	Rozšíření dosahu povodňového systému včasného varování v Kambodži pomocí inovativního kanálu šíření výstražných zpráv	2 500 000
Charita ČR	Innovative technological solutions for climate resilience in Western Province of Zambia II.	2 500 000
CARE ČR	Odolnost a adaptabilita v suchem zasažené zóně Borana, Etiopie	2 500 000
ADRA	Adaptive Resilient Initiative for Sustainable DRR Engagement (ARISE)	2 500 000

Tabulka 1: DDR a odolnost

Zdroj: Humanitární pomoc v průběhu roku 2023, © 2023

2) Komplexní a stabilizační pomoc		
Předkladatel	Projekt	Výše dotace (Kč)
Charita ČR	Tackling food insecurity and malnutrition by promoting nutrition- dense crops in Meheba and Mayukwayukwa Refugee Settlements in Zambia II.	5 000 000
ADRA	Poválečná obnova pro konfliktem zasaženou populaci regionu Afar	5 000 000
Diakonie ČCE	Humanitární podpora rohingských uprchlíků a hostitelské komunity s cílem zlepšit jejich životní úroveň a vybudovat mírové soužití v oblasti Cox's Bazar v Bangladéši	5 000 000
ADRA	Integrace malijských uprchlíků a podpora živobytí (MIEL II)	5 000 000
Člověk v tísni	Řešení naléhavých vzdělávacích potřeb dětí postižených konfliktem v Kačjinském státě v Myanmaru	5 000 000
Diakonie ČCE	Posílení odolnosti krizí zasažených komunit v Arakanském státě, Myanmar	5 000 000
CARE ČR	Ochrana a asistence vysídleným osobám a hostitelským komunitám v regionu	5 000 000
Člověk v tísni	Kritická potravinová pomoc pro nejvíce marginalizované komunity v provincii Wardak, Afghánistán	5 000 000
Diakonie ČCE	Komplexní podpora nejzranitelnějších domácností syrské a hostitelské komunity (Libanon)	5 000 000
Člověk v tísni	Okamžitá pomoc v oblasti zásobování vodou, sanitace a hygieny pro nejzranitelnější komunity zasažené suchem v jižní Etiopii	4 679 973
CARE ČR	Zlepšená humanitární reakce v okresech Choma, Kalomo a Monze v Jižní provincii Zambie	5 000 000
Člověk v tísni	Vzdělávání v krizových situacích pro děti zasažené konfliktem v IDP táborech v severozápadní Sýrii	5 000 000
CARE ČR	Přístup k vodě a hygieně pro vnitřně vysídlené osoby, navrátilce a hostitelskou komunitu za pomoci inovativních solárních systémů, čtvrtá fáze, East Hararghe, Etiopie	5 000 000
ADRA	Život zachraňující pomoc lidem postiženým suchem v regionu Somali	5 000 000
Člověk v tísni	Improving nutrition and food security of communities affected by climate change in Western Zambia	5 000 000
Člověk v tísni	Emergency WASH assistance to conflict-affected vulnerable displaced and host populations, Yemen	5 000 000
CARE ČR	Nouzová pomoc prostřednictvím poskytování WASH (voda, sanitace a hygiena) zranitelným vnitřně vysídleným osobám a hostitelským komunitám v okrese Al Qanawis, guvernorat Hodeidah, Jemen	5 000 000
ADRA	Odolnost v nouzových kontextech a příležitosti pro obnovu zranitelných míst II (RECOVER II) - Sýrie	5 000 000
Charita ČR	Provision of food security assistance to the forcibly displaced people while delivering immediate emergency aid to the earthquake-affected population in NW Syria	10 000 000
CARE ČR	Podpora obnovy živočišné výroby v ub-distriktu Kisreh, guvernorat Deir- z-Zor, a poskytnutí život zachraňující v guvernorátu Aleppo, Sýrie	10 000 000

Tabulka 2: Komplexní a stabilizační pomoc

Zdroj: Humanitární pomoc v průběhu roku 2023, © 2023

3) Humanitární a stabilizační pomoc Ukrajině		
Předkladatel	Projekt	Výše dotace (Kč)
Charita ČR	Improve living conditions of IDPs in Zakarpatska Oblast and response to winterization needs of civilians in the frontline and de-occupied areas in Kherson and Mykolaiv Oblasts, Ukraine	20 000 000
Člověk v tísni	Improvement of Sheltering solutions for IDP in Western Ukraine	20 000 000
CARE ČR	Život zachraňující a genderově citlivá pomoc v oblasti přístřeší a ochrany pro obyvatele postižené konfliktem v Dněpropetrovské oblasti na východní Ukrajině	19 780 000
Diakonie ČCE	Humanitárně-stabilizační podpora pro válkou zasažené regiony charkovské oblasti	12 000 000
ADRA	Zajištění potřeb nejzranitelnějších místních obyvatel a uprchlíků v Moldavsku	15 000 000
Romodrom	Humanitární a rozvojová pomoc sociálně vyloučeným Romům a Romkám na Ukrajině	2 495 518

Tabulka 3: Humanitární a stabilizační pomoc Ukrajině

Zdroj: Humanitární pomoc v průběhu roku 2023, © 2023

4.5.2 Aktivity Ministerstva vnitra České republiky

Ministerstvo vnitra České republiky se podílí na řadě aktivit. Jedná se například o:

- Program Pomoc na místě, jež vznikl jako reakce na válku v Sýrii v roce 2015,
- Program MEDEVAC,
- Vysílání národních expertů do zahraničí (Zahraniční pomoc Ministerstva vnitra, © 2023).

„Stálý program Pomoc na místě spravuje odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra a spolu se zdravotně humanitárním programem MEDEVAC tvoří humanitární a asistenční opatření Ministerstva vnitra na pomoc zemím s velkými uprchlickými populacemi a zemím, které čelí velkým migračním tlakům. Z programu Pomoc na místě jsou udělovány peněžní dary do zahraničí určené na asistenci uprchlíkům v místě jejich prvního vysídlení, osobám vnitřně vysídleným a osobám, které se navrátily do země svého původu. Dále jsou poskytovány dary na posilování azylového a migračního systému, ochrany hranic a na boj proti nelegální migraci. Příjemci těchto finančních příspěvků jsou vládní partneři, mezinárodní organizace a mezinárodní nevládní organizace“ (Zahraniční pomoc Ministerstva vnitra, © 2023).

Zmíněný program MEDEVAC poskytuje odbornou lékařskou péči zranitelným skupinám v regionech, které zasáhla humanitární či přírodní katastrofa. Nejvýznamnější aktivitou je vysílání českých lékařů a jejich týmů do zemí, kde odborná péče chybí. Pomáhají také školit místní specialisty nebo poskytují finanční dary na vybavení nemocnic (Zahraniční pomoc Ministerstva vnitra, © 2023).

Ministerstvo vnitra ČR vysílá své národní experty do zahraničí, například do Itálie a Řecka. Zajišťují zde podporu místním úřadům při vzniklých situacích. Mezi roky 2015-2018 se zrealizovalo celkem 90 vyslání českých expertů (Zahraníční pomoc Ministerstva vnitra, © 2023).

4.5.3 Pomoc Armády české republiky

Armáda České republiky se aktivně podílí na poskytování humanitární pomoci při vzniku mimořádných událostí nebo krizových situací. Při poskytování humanitární pomoci se AČR řídí základním právním ustanovením, a to zákonem o ozbrojených silách České republiky. Dále se problematikou poskytování humanitární pomoci AČR zabývá Obranná strategie ČR a Bezpečnostní strategie ČR. Armáda patří mezi ostatní složky IZS, proto spolupracuje na základě vyžádání. Spolupracuje nejen se základními složkami IZS, ale i s dalšími subjekty ostatních složek IZS. Mezi tyto subjekty patří především nestátní neziskové organizace (Kyselák, 2013).

4.6 Nestátní humanitární pomoc do zahraničí 2019-2022

Protože musí neziskové organizace zpracovávat a zveřejňovat výroční zprávy, vzhledem k termínu, kdy se zpracovává tato práce, nebudou dostupná všechna data do roku 2023. Proto jsou pro práci a porovnání hlavní činnosti zvoleny roky 2019-2021, resp. 2022.

4.6.1 ADRA, o.p.s. a její činnost 2019-2022

Nezisková organizace ADRA v roce 2019 realizovala v zahraničí humanitární pomoc v objemu téměř 27 milionů korun. Na rozvojové projekty přes 24 000 000 Kč. Zaměřili se na okamžitou pomoc lidem zasažených krizemi v 11 zemích světa. Pomáhají například dětem v Bangladéši a na Ukrajině, provozují nemocnici Itibo v Keni, také podporují vzdělávání v Etiopii. V Indonésii se zaměřují na potravinovou bezpečnost a obnovu živobytí pro farmáře, kteří o něj přišli vlivem zemětřesení. Ve Venezuele poskytují potravinovou pomoc, v Myanmaru naopak zlepšení přístupu ke vzdělání.

V roce 2020 byla v zahraničí realizována pomoc v objemu přes 42 milionů Kč. Na rozvojové projekty bylo alokováno 25 milionů korun. Podporovaly se podobné dlouhodobé projekty, jen navíc přibyly projekty související s pandemií COVID-19 například v Albánii, Etiopii, Ukrajině, Zambii a dalších zemích.

V roce 2021 byly realizovány projekty v hodnotě 28 milionů korun. Na rozvojové projekty se poskytlo přes 24 milionů Kč. Pokračovalo se v podpoře dlouhodobých projektů a druhým rokem se podporovala i pomoc vlivem COVID-19 (Hospodaření a výroční zprávy, © 2023).

Konkrétní čísla a podpora za rok 2022 ještě nebyla zveřejněna, přesto je z dostupných zdrojů patrné, že se krom dlouhodobých projektů: BanglaKids (podpora dětí z chudých rodin v Bangladéši), Čalantika (podpora dětí a maminek ze slumu v Bangladéši) a Itibo (zdravotnické středisko v Keni), věnují i aktuálně potřebných zahraničním projektům (Seznam zahraničních projektů, © 2023).

4.6.2 CARE Česká republika z.s. a její činnost 2019-2022

Organizace CARE se snažila a snaží se svými partnery podpořit lidi z nejzranitelnějších komunit světa. Ať už se jedná o náhlé katastrofy nebo konflikty. Prioritou je i podpora žen a dívek při uplatňování jejich práv na sexuální a reprodukční zdraví, mateřství a život bez násilí.

V roce 2019 bylo přes CARE Česká republika investováno téměř 54 milionů korun. Jednou z nejvýznamnějších zahraničních akcí byla v roce 2019 kampaň „Skinny Toys“, zaměřující se na následky chronické podvýživy a hladu.

V roce 2020 bylo investováno přes CARE Česká republika téměř 50 milionů Kč. V tomto roce CARE ČR realizovala či pokračovala na 13 projektech. Velmi byly podporovány následky sucha v Etiopii, připravenost na klimatické změny v Zambii, obnovy vodovodního systému v Iráku či prevence šíření COVID-19 v Bosně a Hercegovině.

V roce 2021 bylo investováno přes CARE Česká republika téměř 28 milionů korun. Pokračovalo se na projektu v Zambii, výrazně byla podpořena humanitární krize, resp. potravinová bezpečnost včetně té zdravotní v Mali. Zde měla velký vliv i pandemie COVID-19. Etiopii opět zasáhly přírodní katastrofy, především díky změnám počasí. Naopak Irák potřeboval podporu vodovodní infrastruktury a prevenci COVID-19. CARE ČR navíc podpořila venkovské obyvatelstvo Gruzie, kde je polovina obyvatel zaměstnána v zemědělství. Nechyběla ani finanční či psychosociální pomoc Ukrajině (Výroční zprávy, © 2023).

Výroční zpráva za rok 2022 ještě nebyla zpracována, přesto je opět díky dostupným zdrojům a jednotlivým zprávám a aktivitám dokumentující podporu roku 2022 patrné, že organizace postupovala a podporovala projekty v podobném duchu a zemích jako v předchozích letech.

4.6.3 Český červený kříž a jeho činnost 2019-2022

Český červený kříž je jedna z největších nestátních humanitárních organizací na našem území. Proto bude nastíněna jeho činnost právě v období, kterému se v této práci věnujeme, tedy od roku 2019 po současnost. Níže je popsáno na co byly finanční prostředky použity. Od roku 2001 činí celková finanční částka poskytnutá do zahraničí Českým červeným křížem na humanitární aktivity nebo jeho prostřednictvím 256 244 388 korun.

V roce 2019 poskytl ČČK na zahraniční humanitární aktivity celkem 19 178 592 Kč. V tomto roce ČČK podpořilo Syrský červený půlměsíc finanční částkou 14 079 138 korun. Jednalo se o poskytnutí materiálu na pomoc obětem občanské války. Dále částku 5 099 454 Kč na aktivity Mezinárodního výboru Červeného kříže a Mezinárodní federace ČK a ČP.

V roce 2020 poskytl ČČK na humanitární aktivity do zahraničí celkem 15 528 820 Kč. V tomto roce byla opět podpořena Sýrie, tentokrát částkou 5 197 470 Kč. Dále byla podpořena Ukrajina zasažená válečným konfliktem, konkrétně finančním obnosem 4 837 840 korun. Jednalo o zdravotnický materiál pro jednotky ukrajinského ČK působících v místě konfliktu. Podpořen byl také ČK na Slovensku a to 55 000 korunami. Do Austrálie putovala částka 156 896 korun, na pomoc obětem požáru. Na humanitární krizi do Venezuely ČČK poslal 26 834 Kč. Zde se na spolupráci podílel s Mezinárodní federací ČK a ČP. Na aktivity Mezinárodního výboru ČK a Mezinárodní federace ČK a ČP bylo poskytnuto 5 159 780 korun.

V roce 2021 poskytl Český červený kříž na zahraniční humanitární aktivity celkem 12 207 532 Kč. První pomoc v roce 2021 zaznamenalo Bělorusko, které bylo zasaženo epidemií COVID-19. A to částkou činící 2 004 000 korun na materiální pomoc. Dále byla poskytnuta pomoc 34 635 Kč Bulharsku na pomoc obětem požáru. Chorvatsko naopak zasáhlo zemětřesení, proto ČČK poskytl 57 000 korun na pomoc obětem zemětřesení. Na pomoc zvládnutí epidemie COVID-19 bylo Slovensku poskytnuto 806 400 korun, Polsku 34 635 koruna a Ukrajině 4 929 100 korun. Slovensku také 89 635 Kč na činnost Červeného kříže. Na aktivity Mezinárodního výboru ČK a Mezinárodní federace ČK a ČP poskytl ČČK 3 902 000 Kč (Pomoci do zahraničí, © 2023).

4.6.4 Člověk v tísní, o. p. s. a jeho činnost 2019-2022

Humanitární pomoc představuje v rozpočtu Člověka v tísní největší položku. V roce 2019 bylo podpořeno 3 390 779 lidí ve 22 zemích světa. Prioritní byla pomoc konflikty zasažené

Sýrii, v Iráku se pomáhalo dětem do škol, snaha byla podpořit Myanmar sužovaný ozbrojenými konflikty nebo zaměřeni se na etnické konflikty a jejich zmírnění v Etiopii. Snažili se zlepšit hygienické podmínky dětí v Kongu, v Afghánistánu naopak podpořili nejohroženější lidi v nedostupných oblastech. Nesmíme zapomenout na válečné konflikty na Ukrajině, sucho v Zambii a Angole.

V roce 2020 se organizace v zahraničí zaměřovala na podporu dostatku pitné vody, lepší přístup ke zdravotní péči nebo boj s podvýživou. Důležitým tématem byla podpora a dostupnost vzdělání. Bylo podpořeno 3 500 000 lidí ve 23 zemích světa. V tomto roce byla také velmi zásadní podpora boje proti pandemii COVID-19. Největším humanitárním programem byla opět Sýrie, především vlivem války. Podobné konflikty byly v Iráku, kde se pomoc soustřeďovala na pomoc dětem (psychosociální podpora či obnova škol). Další z podpořených násilných projektů byly v Arménii, Myanmaru nebo na Ukrajině. V Etiopii to byly naopak konflikty etnické nebo přírodní katastrofy.

V roce 2021 byly podpořeny projekty a země jako Sýrie, Irák, Etiopie nebo Afghánistán, kde byla distribuována potravinová a materiální pomoc. V zemích jako Myanmar se zaměřovali na přístup k pitné vodě nebo na Ukrajině bylo poskytováno nouzové ubytování či se zateplovaly domy. V Mali a Iráku bylo podpořeno zabezpečení výživy, naopak v Mongolsku prevence a větší rovnost žen a mužů. V Sýrii, Iráku, Myanmaru a Kosovu byla zprostředkována pomoc při vzdělávání. Obživa a vzdělávání žen a dětí byla podpořena i v Etiopii, Arménii, Kambodži, Sýrii a Bosně a Hercegovině (Výroční zprávy, © 2023).

Výroční zpráva za rok 2022 ještě nebyla zpracována, avšak je již nyní patrné, že organizace pokračuje ve své činnosti a rozsahu jako roky předchozí.

4.6.5 Lékaři bez hranic - Médecins Sans Frontières in Czech Republic, o.p.s.

V roce 2019 byla podpora zdravotnických a humanitárních projektů ve výši 121,3 mil. Kč. V tomto roce byla podpořena velká řada zahraničních projektů. V Kongu se díky obtížnému přístupu k lékařské péči rozšířila epidemie spalniček a eboly, navíc se řešila péče o pacienty s HIV nebo péče o oběti sexuálního násilí. Zdravotní péče byla zajištěna lidem zasaženým válkou v Iráku nebo násilnými boji v Jemenu. Chirurgie, porodní a poporodní péče byla podpořena z finančních prostředků v Jižním Súdánu, další zdravotní péče také v Keni. Prostředky pro oběti sexuálního násilí byly využity v Mexiku. Dalšími zeměmi, které byly v daném roce Lékaři bez hranic podpořeny byly Kyrgyzstán, Mosambik,

Myanmar, Niger, Sýrie nebo Ukrajina. Vše primárně podporou zdravotní péče či té psychologické. V roce 2019 s organizací vyjelo 33 lidí z ČR a SR na 44 misí.

V roce 2020 byla podpora zdravotnických a humanitárních projektů ve výši 102,5 mil. Kč. Jeden z hlavních projektů byla podpora pandemie COVID-19 v Burkině Faso, zdravotnictví v Hondurasu či zdravotní péče v Iráku. Urgentní lékařská péče byla Lékaři bez hranic podpořena v Jemenu či Súdánu. Uprchlíkové tábory byly podpořeny v Keni, chronické nemoci v Kyrgyzstánu nebo epidemie spalniček v Konžské demokratické republice. Pediatrická péče byla řešena v Nigeru, léčba pacientů s HIV v Myanmaru. V Řecku finanční prostředky pomohly při útěku z ostrova Samos, v Sýrii byla podpořena zdravotní péče vnitřně vysídleným lidem. Nechyběla ani pomoc Ukrajině.

V roce 2021 byla podpora zdravotnických a humanitárních projektů ve výši 110,1 mil. Kč. Čeští dárci pomohli v tomto roce ve 13 zemích světa. V Afghánistánu bylo podpořeno sexuální a reprodukční zdraví, navazovala základní zdravotní péče v Burkina Faso a matky s dětmi byly podpořeny v Hondurasu. Velká podpora každoročně probíhá v boji sužovaném Iráku, kde se navíc připojil boj s COVID-19. Ještě větší pomoc byla zajištěna formou urgentní zdravotní péče v Jemenu, poskytlo se více než 17 milionů Kč. Zdravotní péče byla podpořena v dalších zemích, které jsou každoročně podporovány. Krom primárně zdravotní péče se jednalo například v Řecku opět o pomoc lidem na útěku z ostrova Samos nebo na Ukrajině, zde krom zdravotní péče byla pomoc psychologická (Výroční zprávy, © 2023).

Konkrétní čísla a podpora za rok 2022 ještě nebyla zveřejněna, přesto je z dostupných zdrojů patrné, že se pomoc zaměřuje opět na dlouhodobé projekty s podobným zaměřením jako v předchozích letech.

4.7 Shrnutí humanitární pomoci do zahraničí v letech 2019-2022

Ze zkoumání humanitární pomoci do zahraničí posledních let vyplývá, že krom roku 2021, kdy musela být humanitární pomoc omezena se každý rok pohybuje na podobných finančních částkách. Počet projektů se drobně mění, samozřejmě dle priorit nebo dle náhlých situací, které nastávají ve světě. Vše je uvedeno v Tabulce 4.

Ze studia zdrojů je patrné, že v řadě zemí již probíhají dlouhodobé spolupráce. Některé roky bylo třeba reagovat na náhlé situace. Především v roce 2020 a 2021, kdy byla velká část finančních i materiálních prostředků poskytnuta jako pomoc a podpora v boji s pandemií

COVID-19. V roce 2021 měl velký vliv na vlnu solidarity mezi českými obyvateli rusko-ukrajinský konflikt. V roce 2023 svět překvapilo zemětřesení v Turecku a Sýrii.

Jak z analýzy vyplývá, některé organizace pracují s menším rozpočtem, což je vzhledem k jejich velikosti a historii jasné. Některé, například Lékaři bez hranic, se primárně zaměřují na určitý druh pomoci – primárně na zdravotnickou a psychologickou péči, vysílání odborníků a zdravotníků do postižených oblastí a mnohé další.

Co je z dostupných informací posledních let patrné je i to, že se organizace snaží co nejvíce informovat a zapojit samotné obyvatele ČR. Úspěšnost aktivit nám potvrdí nebo vyvrátí navazující dotazníkový průzkum. Dle námi zjištěných informací a částek je patrné, že veřejnost přispívá primárně na větší a známější neziskové organizace, kde je objem finančních darů veliký (jedná se např. o organizaci Člověk v tísni nebo Lékaři bez hranic).

Název organizace	Rok	Výše poskytnuté pomoci do zahraničí	Porovnání k celkové pomoci MVČR do zahraničí
ADRA	2019	27 000 000 Kč	12,4 %
ADRA	2020	42 000 000 Kč	19,1 %
ADRA	2021	28 000 000 Kč	18,2 %
CARE	2019	54 000 000 Kč	24,8 %
CARE	2020	50 000 000 Kč	22,7 %
CARE	2021	28 000 000 Kč	18,2 %
Český červený kříž	2019	19 000 000 Kč	8,7 %
Český červený kříž	2020	15 500 000 Kč	7 %
Český červený kříž	2021	12 200 000 Kč	7,9 %
Člověk v tísní	2019	2 073 429 000 Kč	951,1 %
Člověk v tísní	2020	1 720 620 000 Kč	782,1 %
Člověk v tísní	2021	1 889 763 000 Kč	1227,1 %
Lékaři bez hranic	2019	121 300 000 Kč	55,6 %
Lékaři bez hranic	2020	102 500 000 Kč	46,6 %
Lékaři bez hranic	2021	110 100 000 Kč	71,5 %

Tabulka 4: Výčet humanitární pomoci do zahraničí dle jednotlivých organizací

Zdroj: Hospodaření a výroční zprávy, © 2023; Pomoci do zahraničí, © 2023; Výroční zprávy, © 2023

Jak bylo zmíněno výše, organizace by se neobešly bez podpory institucionálních dárců, firem a nadací, soukromých dárců, mediálních partnerů a také podpory sítí a platform. Z výše uvedené tabulky je patrné, v jakém poměru měly jednotlivé organizace procentuální podíl na poskytnuté humanitární pomoci do zahraničí za jednotlivé 3 roky, které jsme měly díky dostupnosti zdrojů možnost porovnat. Údaje jsou k datu psaní diplomové práce ucelené pouze za roky 2019, 2020 a 2021.

Hospodaření organizací se musí dokládat ve výročních zprávách, které jsou vázány na uzavření finančního roku a účetnictví organizace. Finanční výsledky organizací se často vyhodnotí, a aby byly atraktivní nejen pro své partnery, sponzory či veřejnost, bývají zajímavě graficky zpracovány.

Je důležité zmínit, že uvedené hodnoty poskytnuté pomoci jednotlivých organizací jsou dostupné ve výročních zprávách organizací. My jsme se zaměřili na porovnání jednotlivých organizací působících v ČR. Z výsledků je patrné, že některé poskytují až o polovinu méně finančních prostředků než jiné, resp. jejich možnosti jsou mnohonásobně nižší. Což může být dáno nejen velikostí organizace, ale i její viditelností, informovaností o organizaci či její samotnou propagací a známostí u veřejnosti. Z velikosti příspěvků do zahraniční pomoci je patrné, že mezi nejvýznamnější patří Lékaři bez hranic a Člověk v tísni. Člověk v tísni má tak velkou sponzorskou a dárcovskou základnu (nejen z řad veřejnosti, ale i firem a institucí), že je v zastoupení humanitární podpory do zahraničí úplně na jiných číslech.

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

V návaznosti na zapojení a pomoc občanů do humanitární pomoci, bylo provedeno dotazníkové šetření nad tématem humanitární pomoci České republiky. Problém, který mělo toto šetření řešit byla informovanost a zapojení obyvatel ČR do humanitární pomoci. Cílem tohoto šetření bylo zjistit:

- informovanost a zapojení do humanitární pomoci
- v jaké míře se obyvatelé aktivně zapojují
- jestli existují nějaké překážky, které mohou ovlivňovat občany do zapojení do humanitární pomoci

Dotazník jsme provedli osobní formou, abychom mohli ovlivnit dostatečné zastoupení zvoleného vzorku (s ohledem na pohlaví a věk). Na sběr dat mít min. 3 měsíce a ideálně zvolit rok 2023, aby bylo jednak dostatek času k oslovení vhodného vzorku obyvatel a data byla co nejaktuálnější.

Základními hypotézami, které jsme si před dotazníkovým šetřením stanovili bylo:

- Na zapojení do humanitární pomoci má vliv dostatečná informovanost o tom, jak se obyvatelé mohou aktivně zapojit.
- Na zapojení do humanitární pomoci mimo ČR má vliv dostatečná informovanost o tom, na co a kam se prostředky občanů poskytují.

Pro šetření byla vybrána obec Slavíkov, ze které autor diplomové práce pochází. Jedná se o malou obec na Vysočině. Vzorek byl zaměřen na pracující obyvatele (disponují finančními či materiálními prostředky) ve věku mezi 15-70 lety. Byla zapojena i mladší generace, která může mít kapesné nebo peníze z brigád. Sběr dat byl proveden pomocí dotazníkového šetření, osobní formou. Níže bude na základě odpovědí zpracována analýza a závěrem interpretujeme zjištěné informace a rozhodneme o případných doporučeních.

5.1 Struktura dotazníku

Dotazník byl proveden papírovou formou v období leden až březen 2023, aby byly odpovědi co nejaktuálnější, s ohledem na termín zpracování diplomové práce. Název dotazníku byl zvolen „Humanitární pomoc mimo území České republiky“ a obsahoval 19 otázek.

Svou strukturou a otázkami a byl navržen pro obyvatele obcí. Na dotazník odpovědělo 126 občanů. Nejpodstatnější otázky a zjištění jsou uvedeny v grafech, struktura celého dotazníku viz Příloha I.

5.2 Vyhodnocení odpovědí

Ze získaných odpovědí bylo zjištěno, že ze 126 odpovídajících bylo 61 žen a 65 mužů. Tím pádem je ideální rozložení v rámci pohlaví, která jsou zastoupena téměř shodně. Z následujících demografických otázek bylo zjištěno, že 20 respondentů je z věkové skupiny (15-25 let), 68 z věkové skupiny (26-64 let) a 38 zástupců ze skupiny 65 a více let. Navazující otázky rozdělily občany obce do skupin (studenti, zaměstnaní, důchodci, nezaměstnaní a nechci odpovídat). 14 občanů uvedlo, že se jedná o studenty. Dále bylo 45 respondentů ze skupiny pracujících občané, 28 o důchodci a 39 zvolilo variantu „nechci odpovídat“.

5.3 Vyhodnocení průzkumu

Jak bylo zmíněno, jedním z cílů práce bylo zvolit vhodné respondenty - různé věkové kategorie, osoby různého pohlaví a další parametry.

Nejdůležitější otázky, na které bylo cílem zjistit odpovědi, byly: zda vědí, co je mimořádná událost či krizová situace, jaké formy humanitární pomoci do zahraničí lze poskytnout, zda mají přehled o výši finančních prostředků, které Česká republika na humanitární pomoc do zahraničí poskytuje, případně jestli se oni sami aktivně na humanitární pomoci podílejí. Těmto otázkám a jejich odpovědím se budeme níže více věnovat.

1. Víte, co je to mimořádná událost nebo krizová situace?

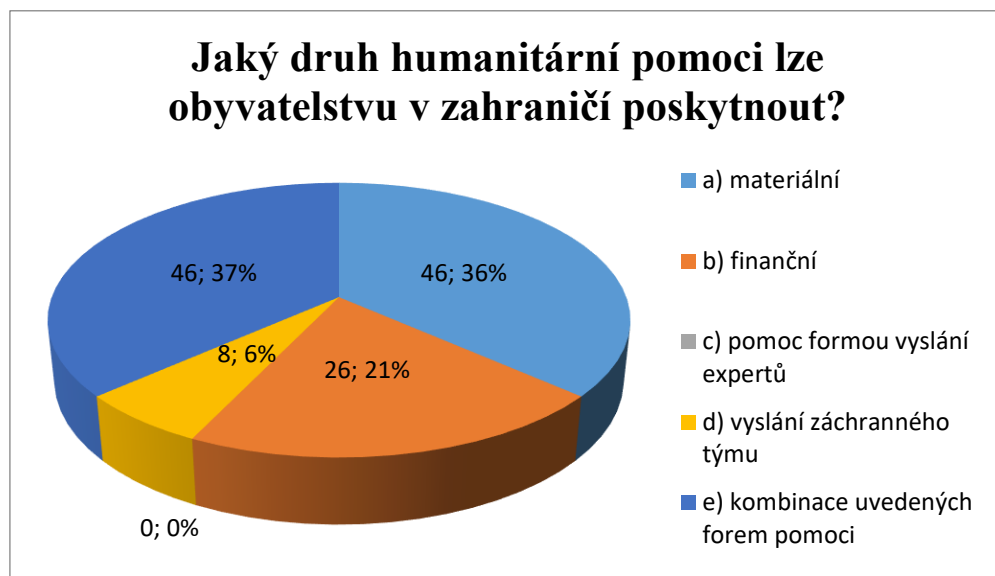

Graf 1: Znalosti obyvatelstva o základních pojmech souvisejících s humanitární pomocí

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Cílem odpovědí na tuto otázku bylo zjistit, zda respondenti vědí, co je to mimořádná událost či krizová situace. Důležitým zjištěním bylo, že všech 126 respondentů odpovědělo, že ano. Stejná odpověď následovala i u otázky, jež zjišťovala, zda ví, co je to humanitární pomoc a u otázky, která navazovala na předchozí otázku a ptala se, co je cílem humanitární pomoci.

2. Jaký druh humanitární pomoci lze obyvatelstvu v zahraničí poskytnout?

Graf 2: Zjištění ohledně možností poskytování humanitární pomoci

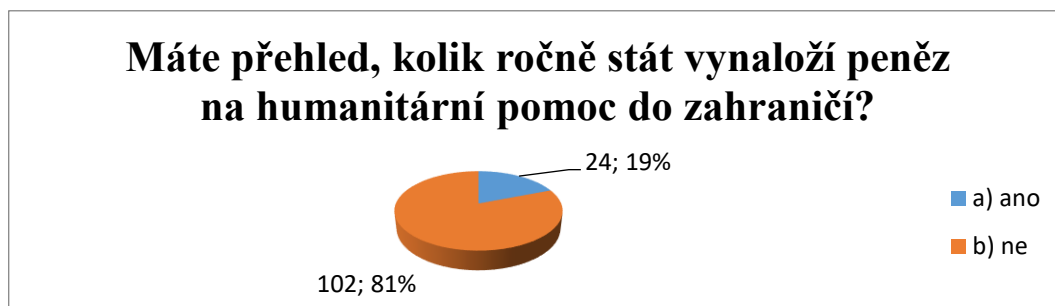
Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Další otázka hledala odpověď na to, zda lidé vědí, jaký druh humanitární pomoci lze v zahraničí obyvatelstvu poskytnout. Na ni 46 respondentů odpovědělo, že lze poskytnout materiální pomoc, 26 zmínilo pomoc finanční, 8 pomoc vysláním záchranného týmu a 46 by zkombinovalo všechny formy uvedené pomoci.

Následující otázka zjišťovala, zda je dle respondentů vůbec důležité v dnešní době poskytovat humanitární pomoc i mimo hranice našeho území. Především tedy v případě mimořádné události nebo krizové situace. Všichni opět jednoznačně odpověděli, že ano.

Zajímavé zjištění bylo, zda občané obce vědí, kolik stát ročně vynaloží peněz na humanitární pomoc do zahraničí.

3. Máte přehled, kolik ročně stát vynaloží peněz na humanitární pomoc do zahraničí?

Graf 3: Informovanost lidí obce o finančních prostředcích vynaložených na zahraniční humanitární pomoc

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Sto dva občanů uvedlo, že vůbec neví, kolik peněz ročně stát na tuto úlohu vynaloží. Pouze dvacet čtyři občanů z celkového počtu má představu o finanční podpoře, která se do zahraničí poskytuje.

Následovala otázka číslo deset, kde jsme zjišťovali, zda občany vůbec zajímá, kolik ročně stát na humanitární pomoc do zahraničí přispívá. Z celkového počtu 126 odpovídajících uvedlo 96 respondentů, že ano. Pouze 30 respondentů nevykazuje zájem o tuto informaci. Z čehož vyplývá, že informovanost o vynaložených finančních prostředcích státu není dostatečná, přestože je zajímavá.

V následující otázce, která měla za cíl zjistit, kam byla v uplynulých pěti letech poskytnuta humanitární pomoc, 66 občanů odpovědělo Turecko skrz rozsáhlá zemětřesení. Dalších 54 zmínilo Ukrajinu, kvůli válečnému konfliktu s Ruskem, 3 respondenti odpověděli Slovensko a 3 Austrálie. V navazující otázce jsme zjišťovali, zda lidé ví, o jakou humanitární pomoc se jednalo. Všech 126 respondentů odpovědělo, že ano. Převážně byla zmiňována materiální a finanční pomoc. V další otázce respondenti odpovídali na otázku, zda oni sami někdy poskytli humanitární pomoc mimo území České republiky.

4. Poskytl/a jste někdy humanitární pomoc mimo území České republiky?

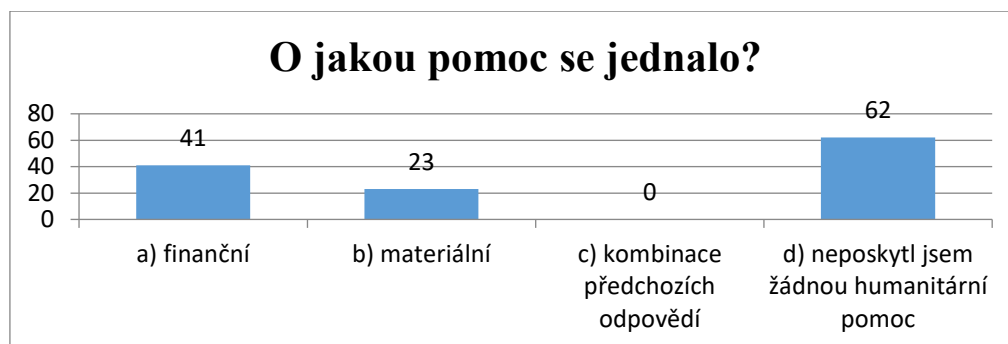

Graf 4: Zjištění, zda se sami respondenti aktivně účastní humanitární pomoci do zahraničí

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Na tuto otázku 64 občanů odpovědělo, že ano. Dalších 62 odpovědělo ne. Z čehož vyplývá, že aktivní zapojení osob dané obce je celkem vyrovnané. Následující otázka číslo čtrnáct se občanů, kteří pomoc již v minulosti poskytli ptá, o jakou konkrétní pomoc se jednalo.

5. O jakou pomoc se jednalo?

Graf 5: Preference ohledně zvolené humanitární pomoci

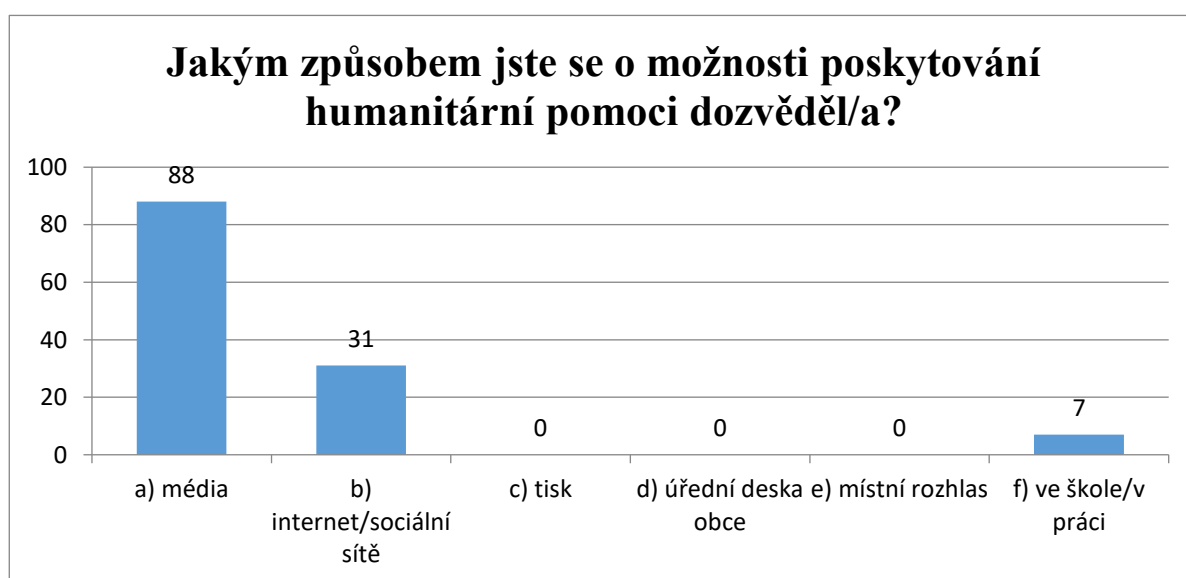
Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Finanční pomoc poskytlo přesně 41 občanů. Dalších 23 pomoc materiální. Jednalo se převážně o pomoc ukrajinským uprchlíkům. Pomoc v podobě oblečení, léků, potravin, hygienických potřeb a potřeb pro děti. V předcházející odpovědi na otázku číslo třináct 62 respondentů uvedlo, že neposkytl žádnou humanitární pomoc.

Když jsme zjišťovali, přes koho občané humanitární pomoc poskytl, odpovědělo 14 přes mezinárodní humanitární organizaci, 50 osobně a jako v předchozích dvou otázkách 62 neposkytl žádnou humanitární pomoc. Dalším významným zjištěním tedy je, že nikdo nevyužil jako prostředníka pro poskytnutí humanitární pomoci stát.

Následující otázka zjišťovala, jakým způsobem se občané o poskytnutí pomoci dozvěděli.

6. Jakým způsobem jste se o možnosti poskytování humanitární pomoci dozvěděl/a?

Graf 6: Zjištění informací o poskytování humanitární pomoci

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

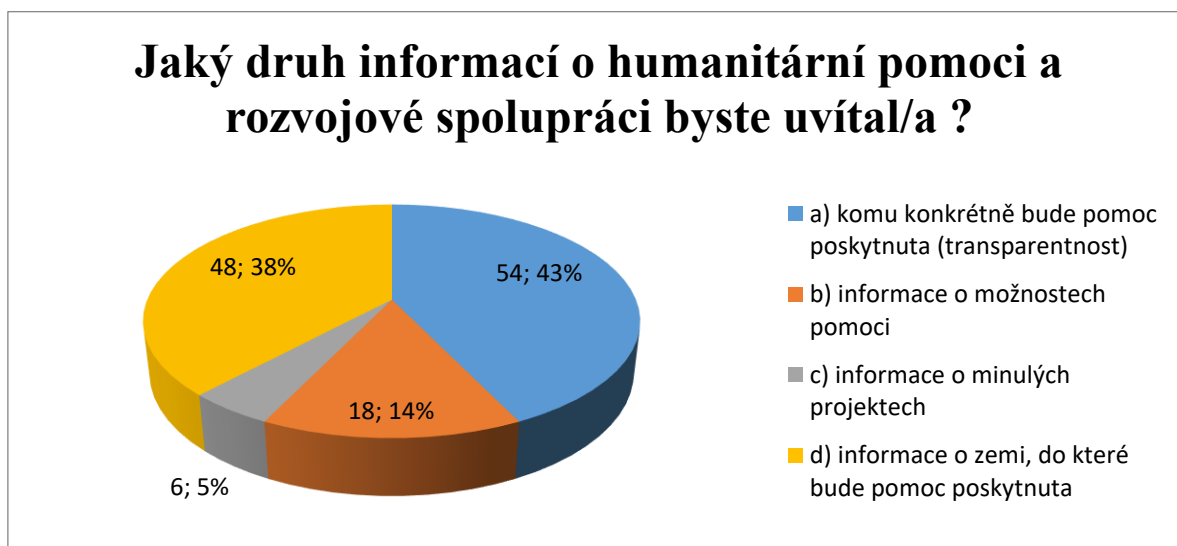
Uvedlo 88 účastníků, že se o poskytování humanitární pomoci dozvěděli z médií, nejčastěji z televizních novin. Dále 31 z internetu a 7 ve škole či práci.

Otázka sedmnáct zjišťovala, zda jsou pro ně informace o humanitární pomoci a rozvojové spolupráci důležité. Zde se opět občané jednoznačně shodli, že je důležité informovat nejen o probíhajících, ale i následujících humanitárních misích. Tedy všech 126 respondentů odpovědělo, že poskytování tohoto druhu informací je pro ně velmi důležité.

Následující otázka zjišťovala, zda by lidé uvítali více takových informací. Ano odpovědělo 98 občanů. Dalších 28 občanů neví. Dle mnohých z nich je naopak informací dost. Jen jsou mnohdy špatně, anebo vůbec interpretovány.

Poslední otázka se zabývala problematikou otázek předešlých a ptá se občanů, v jaké formě by nové informace uvítali.

7. Jaký druh informací o humanitární pomoci a rozvojové spolupráci byste uvítal/a?

Graf 7: Druhy informací, které by respondenti uvítali

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Přesně 54 z nich by uvítalo informace o tom, komu přesně bude humanitární pomoc poskytnuta. Dále 18 obyvatelů by naopak ocenilo lepší informace o možnostech pomoci. Dalších 6 informace o minulých projektech a 48 informace o zemi, do které bude pomoc poskytnuta.

5.4 Zhodnocení dotazníkového šetření

Informace, které z průzkumu vyplynuly, jsou určitě zajímavé. Některé potvrdily naše domněnky, jiné nás nasměrovaly při tvorbě doporučení z hlediska informovanosti humanitární pomoci.

Celkové zhodnocení o informovanosti a pomoci občanů dopadlo dobře. Občané vědí základní informace týkající se ochrany obyvatelstva. Znalost pojmů jako je mimořádná událost, krizová situace či humanitární pomoc je na vysoké úrovni. Důvodem jsou krize, které nás v posledních pěti letech často zasahují. Příkladem jsou záplavy v Austrálii, požáry v Řecku nebo rozsáhlá zemětřesení v Turecku.

Občané částečně vědí, jaké formy pomoci se poskytují, že jde převážně o pomoc finanční či materiální. Tyto druhy pomoci byly také nejčastěji poskytovány lidmi, jež se v minulosti humanitární pomoci zúčastnili.

Pomoc by podle odpovědí poskytlo daleko více občanů obce. Na otázku, proč se nikdy humanitární pomoci nezúčastnili, odpověděli, že neměli dostatek informací. Ať už o tom, jak mohou pomoci nebo o samotné události či krizi, kvůli které by měli pomáhat.

Nejdůležitější, co z průzkumu vyplynulo a mělo by se zlepšit, je celková informovanost obyvatelstva. Nejen o tom, že humanitární pomoc existuje, ale kam a kolik finančních prostředků se přispívá. S tím souvisí i jejich reakce na to, že se tolik nezapojují. Může to souviset s tím, že když lidé dostatečně neví, kam jejich finanční prostředky budou použity, sami se aktivně do pomoci nezapojují.

Je tedy potřeba zvýšit informovanost obyvatelstva o tom, jak mohou v případě mimořádné události či krize v zahraničí pomoci. Zapojit více média, ověřovat pravost informací a zvyšovat jejich kvalitu.

Dalším zajímavým zjištěním bylo, jaké formy pomoci lidé využívají. Nikdo z nich nezmínil státní pomoc, přestože sám jako takový dělá řadu významných aktivit. Určitě je i toto oblast, kterou doporučujeme v informovanosti a možnostech využití podpořit a více zpropagovat.

Pokud tedy navážeme na naše hypotézy:

- Na zapojení do humanitární pomoci má vliv dostatečná informovanost o tom, jak se obyvatelé mohou aktivně zapojit – ano, tuto hypotézu můžeme potvrdit.

- Na zapojení do humanitární pomoci mimo ČR má vliv dostatečná informovanost o tom, na co a kam se prostředky občanů poskytují – ano, občany opravdu zajímá a je pro ně důležité, na co budou jejich finanční prostředky použity.

6 METODA ETA (EVENT TREE ANALYSIS)

V návaznosti na finanční analýzu byl provedena analýza stromu událostí neboli Event Tree Analysis (ETA), která slouží k vyhodnocení průběhu procesu a jeho událostí vedoucí k možné nehodě.

Tato analýza pracuje s iniciační událostí, kterou bude nedostatek financí pro humanitární pomoc v zahraničí. Protože pokud nebude dostatek finančních prostředků, dojde ke zhoršení mnoha faktorů.

Výsledky:

1. scénář - Úspěšné získání finančních prostředků

- Zvýšení veřejného povědomí o humanitární krizi
- Mobilizace vládních zdrojů
- Zapojení soukromého sektoru a neziskových organizací
- Mezinárodní spolupráce a koordinace

2. scénář - Neúspěšné získání finančních prostředků

a) Zhoršení humanitární situace

- Zvýšený počet obětí a úmrtí
- Rozšíření nemocí a epidemických ohnisek
- Zvýšení migrace a vnitřního vysídlení

b) Politické a sociální důsledky

- Nestabilita a konflikty v postižených oblastech
- Zhoršení mezinárodních vztahů a spolupráce
- Narůstání kritiky ze strany veřejnosti a médií

7 ZHODNOCENÍ A NÁVRH NA ZLEPŠENÍ ZAPOJENÍ SE DO HUMANITÁRNÍ POMOCI

Poskytování humanitární pomoci z hlediska samostatné České republiky, o které se převážně stará Ministerstvo zahraničí je na dobré úrovni. To se týká i dalších složek, které u nás poskytují humanitární pomoc, například Hasičský záchranný sbor České republiky nebo Armáda České republiky. Dále jsou tu neziskové humanitární organizace jako například (ADRA, Červený kříž, Lékaři bez hranic, a další), které jsou celosvětově propojené a spolupracují s výše uvedenými složkami a státem.

Vzhledem k náročnosti a obsáhlosti vybraného tématu Humanitární pomoc mimo území České republiky, byla práce dle autora zaměřena na nejdůležitější prvek, a to informovanost samotných občanů a jejich možnosti zapojení se do humanitární pomoci v zahraničí, kde byl během tvorby práce zjištěn velký prostor pro zlepšení současného stavu. Na jehož základě jsou níže uvedena jednotlivá doporučení, jak tuto informovanost občanů zvýšit.

Dle krátké finanční analýzy vybraných subjektů, bylo zjištěno, že často chybí některé informace o poskytované pomoci, například finanční částky, jejichž zveřejnění nebo snadné zjištění může pomoci k většímu zapojení samotných občanů. Pro prostudování výročních zpráv, ze kterých jsme čerpali řadu informací včetně těch finančních, jsme zjistili, že tam některé informace nejsou snadno dohledatelné.

Z provedeného dotazníkového šetření, které bylo směřováno na nejmenší celky občanů (obce), bylo zjištěno, že občané jsou málo informováni o poskytování humanitární pomoci do zahraničí. Jsou jim často médií poskytovány nadbytečné informace, ve kterých se občané ztrácejí a důležité informace, jako například kde mohou najít informace o probíhající pomoci, jak se do samotné pomoci zapojit nebo kam a jaká výše jejich finančních, ale i materiálních prostředků byla použita, chybí.

Proto je jedním z níže uvedených návrhů na zlepšení vytvořen kontrolní seznam, který by mohl být nápomocný pro zřizovatele humanitární pomoci, a podle něj by tak mohli relevantně poskytovat informace občanům.

Dalším návrhem je oslovení konkrétních humanitárních organizací působících v ČR a informovat je o našich výsledcích nebo jim sdělit další podněty ke zlepšení.

Navazuje návrh na obecně informativní leták, který by se mohl v tištěné podobě rozdávat například v Infocentrech měst, na úřadech či poštách.

Na místech, kde je velká koncentrace obyvatel. Na tomto letáku mohou obyvatelé nalézt základní informace o tom, jak mohou mimo území naší země pomoci, a kde mohou potřebné informace nalézt. Leták se navíc může využít jako doplněk různých osobních přednášek. Jedním z posledních návrhů, je vytvoření básně samotným autorem práce, která má v jednoduchosti vysvětlit základy humanitární pomoci a dá se využít například právě při přednáškách na školách, kde především děti ocení informace humanitární pomoci jednoduchou a hravou formou.

Zároveň je třeba si zodpovědět výzkumné otázky, které jsme si stanovili na začátku. Potvrdit je, nebo je vyvrátit.

Jsou informace o humanitární pomoci do zahraničí snadno dostupné a přehledné?

Informacemi a jejich dostupností a přehledností se zabýval jak samotný autor při tvorbě práce, tak si je ověřoval v dotazníkovém průzkumu. Informace dostupné jsou, ale člověk musí vědět, co hledá. MVČR či neziskové organizace mají přehledné moderní webové stránky, kde se občan, který si chce informace zjistit nebo se chce zapojit, snadno zorientuje. Musí však opravdu vědět, co hledá a musí být funkční.

Je informovanost občanů do zapojení do humanitární pomoci dostatečná?

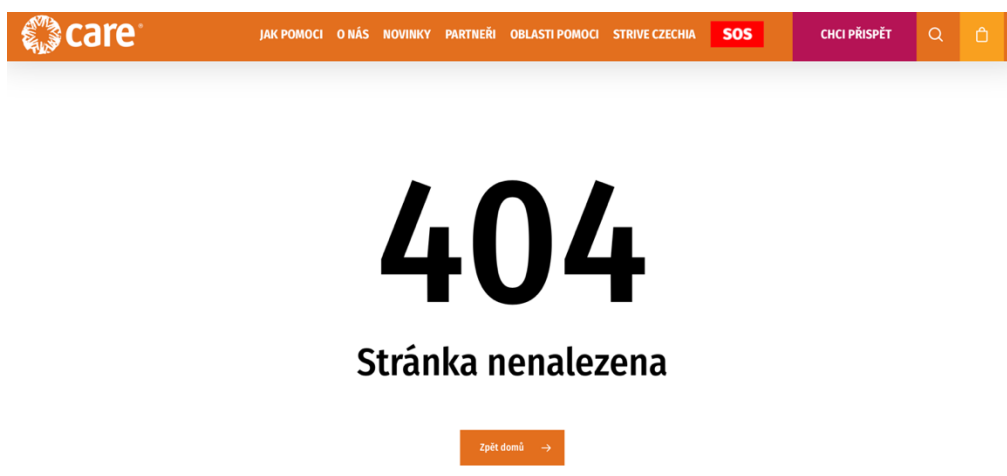
Tuto otázku nelze jednoznačně zodpovědět. Dle zkoumání finančních výsledků, kde je evidováno, jaká je finanční podpora jednotlivých občanů jako zdroje pro humanitární pomoc mimo ČR, není často ve výročních zprávách přesně uvedena. Možná byla i naše výzkumná otázka špatně formulována, protože není přesně definováno měřítko „dostatečná“. Určitě lze informovanost i zapojení občanů zlepšit, což potvrzuje dotazníkový průzkum.

Existují možnosti, jak propagaci humanitární pomoci do zahraničí zlepšit?

Ano, na tuto otázku můžeme odpovědět kladně a navazují na ni výsledky této práce v kapitole Zhodnocení a návrh na zlepšení zapojení se do humanitární pomoci. Práce a její výsledky, resp. jejich části budou poskytnuty konkrétním humanitárním organizacím. Práce by mohla sloužit jako podklad pro tvorbu seminářů, které by mohly probíhat na školách či v různých centrech jako osvěta této problematiky. Naopak kontrolní seznam by měl pomoci zřizovatelům humanitární pomoci.

7.1 Doporučení humanitárním organizacím

Při ověřování informací, které vyplynuly z dotazníkového průzkumu, nebo které jsme měli možnost sami zjistit při studování dostupných informací bylo, že jsme někdy na webových stránkách organizace zjistili, že když si chce člověk zjistit například více informací Jak přispět (v zápatí stránky), webová stránka nefunguje. To je poměrně klíčová oblast a podstránka, jejíž nefunkčnost by se neměla stávat a s velkou pravděpodobností o ní organizace ani neví.

Obrázek 10: Nefunkční odkaz Jak se zapojit

Zdroj: Jak pomoci, © 2023

Dalšími doporučeními jsou výsledky této práce. Občané jsou málo informováni o poskytování humanitární pomoci do zahraničí. Jsou jim někdy poskytovány obecné nadbytečné informace (pro organizace podnět si udělat vlastní průzkumy o povědomí jejich organizace, pokud tak již dnes nečiní). Navíc důležité informace občanům chybí. Například často zmiňovali, že nemohou najít informace o tom, jaká výše jejich finančních, ale i materiálních prostředků bude či byla kam použita. Některé organizace se o to snaží, a tyto údaje sdílí, někde to zcela chybí. Nalezneme jen obecná čísla nebo se čísla dostanou jen k těm, kteří přispějí. Je však třeba oslovit i ty, kteří dnes pomoc zatím jen zvažují.

7.2 Kontrolní seznam a metoda What-If

Pomocí kontrolního seznamu (Checklist Analysis), resp. jednoduchou technikou v podobě seznamu položek, které je potřeba ověřit, jednoduše zjistíme správnost či úplnost daného postupu. Kontrolní seznam souvisí s tématem potvrzení jedné z hlavních otázek této práce, jestli jsou obyvatelé České republiky dostatečně informováni o humanitární pomoci do zahraničí, případně o možném zapojení jich samotných.

Návrh kontrolního seznamu obsahuje řadu otázek, na které lze odpovědět ano či ne. V tomto případě slouží ke kontrole, ujasnění potřebných informací nebo jako seznam. Metoda Co-když se používá k vyhledávání možných scénářů negativních událostí podle jejich příčiny. Odhaluje případné následky a snaží se na problém nalézt preventivní opatření. Na vypracovaný kontrolní seznam následně navazuje metoda Co-když, která doplňuje možné příčiny a následky rizik a navrhuje následná opatření vedoucí k minimalizaci rizik.

Kontrolní seznam pro zřizovatele humanitární pomoci Zlepšení informovanosti o humanitární pomoci mimo území České republiky			
P. č.	Otázka	ANO	NE
1	INFORMACE POSKYTNUTÉ ZŘIZOVATELI HUMANITÁRNÍ POMOCI		
1.1	Jsou doplněny aktuální informace o probíhající pomoci?		
1.2	Jsou poskytnuté informace přehledné?		
1.3	Je uvedeno, jak se mohou občané zapojit do pomoci mimo území ČR?		
1.4	Je uvedeno, jakou konkrétní humanitární pomoc mohou občané poskytnout?		
1.5	Jsou doplněny informace o zemi, které je pomoc poskytována?		
1.6	Je uvedeno, jak dlouho bude humanitární pomoc probíhat?		
1.7	Jsou doplněny informace o tom, kolik bude poskytovaná pomoc stát?		
1.8	Jsou doplněny výsledky dané humanitární pomoci?		
1.9	Jsou zapojena média do informování o humanitární pomoci?		
1.10	Informují samotné neziskové organizace občany o humanitární pomoci do zahraničí dostatečně?		

Tabulka 6: Kontrolní seznam

Zdroj: vlastní, 2023

P. č.	Co se stane když...?	Následek	Navržená opatření	Pozn.
1.1	Nejsou doplněny informace o probíhající pomoci?	Nevědomost občanů.	Narízení pravidelných kontrol vedoucími zaměstnanci ve stanovených intervalech.	
1.2	Poskytnuté informace nejsou přehledné?	Zmatenost občanů. Nedostatečná trpělivost = nechuť pomáhat.	Stanovení jednoduchého seznamu pro	

			prezentaci informací.	
1.3	Není uvedeno, jak se mohou občané zapojit do pomoci mimo území ČR?	Občané neposkytnou žádnou humanitární pomoc.	Zabezpečit přehlednost informací.	
1.4	Není uvedeno, jakou konkrétní pomoc mohou občané poskytnout?	Poskytování nevyhovující nebo žádné humanitární pomoci od občanů.	Vytvořit jednoduchý seznam s výčtem žádané humanitární pomoci.	
1.5	Nejsou uvedeny informace o zemi, do které je pomoc poskytována?	Nedůvěra občanů k poskytované humanitární pomoci. Neposkytnutí žádné humanitární pomoci.	Včas doplňovat důležité informace. Důvod poskytnutí, seznam poskytnuté pomoci. Informace o zasaženém obyvatelstvu.	
1.6	Není uvedeno, jak dlouho bude humanitární pomoc probíhat?	Předčasně nebo pozdě poskytnutá pomoc od občanů.	Vždy doplnit k informacím, jak dlouho bude humanitární pomoc trvat.	
1.7	Nejsou doplněny informace o tom, kolik bude poskytovaná humanitární pomoc stát?	Nedůvěra občanů k poskytované humanitární pomoci.	Uvádět předběžnou finanční statistiku o poskytované humanitární pomoci. Po skončení doplnit přesné informace o finančních částkách.	
1.8	Nejsou doplněny výsledky dané humanitární pomoci?	Občané nebudou opakovat svou pomoc nebo se její podpora bude snižovat.	Zapojit média do informování. Nezapomenout prezentovat výsledky.	

1.9	Nesou zapojena média do informování o humanitární pomoci?	Nízká účast občanů při poskytování pomoci.	Zapojit média do informování. Presentovat pouze důležité a relevantní informace.	
1.10	Nebudou samotné neziskové organizace občany o humanitární pomoci dostatečně informovat?	Nízká účast občanů při poskytování pomoci v jednotlivých organizacích. Může mít vliv na jejich fungování.	Zapojit do informování samotné organizace. Kontrola rozpočtu pro propagaci dané organizace, eliminovat absenci marketingu.	

Tabulka 7: Metoda Co-když

Zdroj: vlastní, 2023

7.2.1 Vyhodnocení kontrolního seznamu a What-If

Vypracováním kontrolního seznamu ulehčíme práci zřizovateli, který poskytuje humanitární pomoc. Díky jednoduchým otázkám zjistí, zda nezapomněl uvést některé klíčové informace, které se budou zveřejňovat samotným občanům České republiky.

S pomocí navazující metody What-If možnost zřizovatel možnost zjistit, co se stane, pokud nedoplní určitý typ informací. Například pokud poskytnuté informace nebudou přehledné, obyvatelé budou zmateni a po určitém čase znechuceni se informacemi dále zabývat. Z tohoto důvodu to může vést až k tomu, že humanitární pomoc neposkytnou. Řešením je stanovení jednoduchého seznamu pro prezentaci těch nejdůležitějších informací.

7.3 Informační leták

Další možností, jak zvýšit povědomí o humanitární pomoci je vytvořit jednoduchý leták. I přes to, že žijeme primárně v digitální době doporučujeme informační leták i v tištěné podobě. Stále existuje mnoho míst, kde lidé hledají informace nebo čekají, a mají tak možnost si informace přečíst. Jedná se o Turistická informační centra, jež nalezneme v téměř každém městě, čekárny u lékařů (často je humanitární pomoc zaměřena i na zdravotní pomoc či finanční pomoc na zdravotnictví), na úřadech nebo poštách.

Leták se dá využít i jako podpora při různých přednáškách na témata humanitární pomoci. Nepodařilo se přesně zjistit (není to předmětem této práce), zda a kolik takových přednášek může na školách či v různých centrech probíhat. Určitě to bude jako jedno z doporučení a témat pro následnou komunikaci v humanitárních organizacích. Tyto přednášky by totiž nenásilnou formou mohly informovat, částečně i edukovat mladší generaci, přestože nyní nedisponuje finančními prostředky, aby se podílela na přímé podpoře.

JAK MOHU POMOCI?

Pomoci můžete hned několik způsoby. Nejjednodušší je pomoc finanční. U té je potřeba vždy zkontrolovat pravost a správnost účtu, na který peníze zasíláme. Finančně můžete pomoci:

- pravidelně
- jednorázově

Dále můžeme pomoci materiálně. A to zejména darováním:

- potřeb pro zajištění osobní hygieny
- základním kuchyňským vybavením
- oblečení
- potřeb pro novorozence a kojence
- potravin
- léky

Také je možnost stát se dobrovolníkem a pomáhat tak přímo v terénu.

„Hrud’ přeplněná srdcem je ozdobou lidství, nikoliv hlava naplněná rozumem.“

- Benito Pérez Galdós

„Hlavní smysl v tomto životě, je pomáhat druhým. A pokud jim nemůžete pomoci, aspoň jim neublížujte.“

- Dalajláma

HLEDEJ

INFORMUJ SE

POMÁHEJ

MOŽNOSTI HUMANITÁRNÍ POMOCI
ANEK JAK POMÁHAT V ZAHRANIČÍ

Obrázek 11: Návrh informačního letáku (1/2)

Zdroj: vlastní, 2023

Obrázek 12: Návrh informačního letáku (2/2)

Zdroj: vlastní, 2023

7.4 Báseň k tématu

Vzhledem k tomu, že je třeba oslovit všechny věkové kategorie navrhl samotný autor diplomová práce báseň, která má sloužit k jednoduché informovanosti a podpoře humanitární pomoci formou, která může být jiná, než na jakou jsou občané zvyklí, především pro mladší generace.

Z dotazníkového průzkumu například vyplynulo, že ačkoli dost informací o možném zapojení do humanitární pomoci chybí, dost informací zároveň získávají navíc. Proto by mělo být cílem oddělit ty vhodné a potřebné informace od těch nepodstatných.

Báseň se dá dobře použít právě pro mladší občany ČR, kteří ještě nedisponují vlastními finančními prostředky. Proto je potřeba je zaujmout, informovat o humanitární pomoci jako celku především informativně. Aby jim základní myšlenka a poslání utkvělo v hlavě do doby, než budou schopni se sami do humanitární pomoci aktivně zapojit.

Pomoc druhým (báseň, vlastní zpracování autora diplomové práce 2023)

Nejen v naší republice,
i v okolních státech,
potřebují lidé pomoc,
však to dobře znáte.

Finance, šat, potraviny,
to všechno se hodí!
Pomoc už se rychle blíží,
ze vzduchu i lodí.

Když někde vznikne velký požár,
zasahují hasiči.
Jsou to velcí hrdinové,
pomoc se jim nepříčí.

Jsou tu další hrdinové,
jako třeba armáda,
problému se nezalekne
i když ji dýchá na záda.

Dále tu jsou organizace,
které ve světě fungují,
Bez zisku tu pomáhají,
všem kteří potřebují.

Stát se ovšem také snaží,
poskytuje finance.
Člověk v nouzi si pak cenní,
každého zachránce.

Proto prosím, trochu snah,
informuj se, pomáhej.
Vždyť to jde i bez námahy,
tak se pomoc nezdráhej!

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo analyzovat současný stav humanitární pomoci, která je poskytována mimo území České republiky.

V teoretické části jsou zpracovány veškeré dostupné informace, které byly potřeba k základní charakteristice této oblasti, její historii a ukotvení v právním rámci. Pozornost byla věnována jak informacím pro Českou republiku, tak historii a působení humanitární pomoci a různých organizací v zahraničí.

V praktické části byla zpracována dílčí témata vedoucí k zodpovězení hlavních cílů a otázek. Charakteristika humanitární pomoci posledních let, analýza finanční podpory jak do zahraničí, tak za jednotlivé organizace a vzájemné porovnání na úrovni celé republiky.

Po posouzení pomoci a její informovanosti, kterou poskytuje stát a neziskové organizace, byl zpracován dotazníkový průzkum, který se snažil zjistit, zda jsou občané České republiky informováni o probíhající humanitární pomoci v zahraničí a zda se sami chtějí této pomoci účastnit či v jaké míře. Po vyhodnocení dotazníkového šetření bylo zjištěno, že poskytované informace o humanitární pomoci jsou pro ně často zmatené, nedostatečné a nemají tak zájem dlouhodobě pomáhat.

V důsledku těchto zjištěných informací byl pro zlepšení situace byla navrhována řada podnětů ke zlepšení jednak informovanosti, jednak podpory humanitární pomoci jako takové. Byl navrhnout jednoduchý kontrolní seznam, který má pomoci zřizovatelům humanitární pomoci. Dále byl doporučen jednoduchý leták, který má naopak pomoci občanům s tím, kde mohou jednotlivé informace o humanitární pomoci snadno nalézt nebo je o této pomoci vůbec informovat. Doporučení k jeho využití jsou taková, aby byl v tištěné verzi co nejvíce dostupný občanům ČR. Práce a její výstupy chtěly podpořit povědomí o humanitární pomoci napříč generacemi. Vzhledem k přehlcenosti informacemi nebo i faktu, že žijeme v digitální době byla samotným autorem práce vytvořena báseň, která má zaujmout, ale i poučit i ty nejmenší z nás o tom, že pomáhat je důležité.

Téma této diplomové práce je velmi důležité a je třeba povědomí o humanitární pomoci nejen v České republice, ale i do zahraničí neustále šířit. Nejen, aby občané o této formě pomoci věděli, ale sami se aktivně zapojovali, protože nikdo neví, kdy nějaká nečekaná mimořádná událost překvapí nás.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

About UNICEF, © 2023. *UNICEF* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.unicef.org/about-unicef>

ADRA ČR - charitativní humanitární a rozvojová organizace, © 2023. *ADRA* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://adra.cz/o-nas/>

Alliance, © 2023. *Alliance 2015* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.alliance2015.org>

Bangladesh fires: Thousands of homes, schools, hospitals, and water networks burnt in Cox's Bazar, © 2023. *IFRC* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.ifrc.org/press-release/bangladesh-fires-thousands-homes-schools-hospitals-and-water-networks-burnt-coxs>

"Bez Adry bychom neměli ani základní hygienu," říká Mohamad, © 2019. In: *ADRA* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://adra.cz/aktualita/bez-adry-bychom-nemeli-ani-zakladni-hygienu-rika-mohammad/>

BOOKMILLER, Kirsten. The United Nations. 2nd ed. New York: Chelsea House, 2008. ISBN 978-0-7910-9540-9.

CARE Česká republika pomáhá v páté nejhladovější zemi světa [online], © 2019. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/komercni-clanky-care-ceska-republika-pomaha-v-pate-nejhladovejsi-zemi-sveta-40305237>

CARE International: Care works to fight poverty and achieve social justice, © 2023. *Care International* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.care-international.org>

Česká republika věnovala Itálii 10.000 ochranných sanitárních obleků, © 2020. *Velvyslanectví České republiky v Římě* [online]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/rome/cz/viza_a_konzularni_informace/konzularni_informace_pro_italii/ceska_republika_se_rozhodla_venovat.html

Členské státy - OSN Česká Republika, © 2023. *United Nations: Informační centrum OSN v Praze* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/clenske-staty/>

DITRICHOVÁ, Petra a Marek JUKL, 2017. *Základní prameny mezinárodního humanitárního práva*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha. ISBN 978-80-7278-698-5.

Donate: World Food Programme, © 2023. WFP World Food Program [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: https://www.wfp.org/support-us/stories/donate?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=11709431918

&utm_content=115463949244&gclid=Cj0KCQjwIumhBhClARIsABO6p-wplWT__hi5GeGXZYhuOEKITTvj7QLLgQmd6bCFG-fNPDVdcwVki3EaAt-MEALw_wcB&gclsrc=aw.ds

DUNKLEY, Fiona, 2019. *Psychosocial Support for Humanitarian Aid Workers*. New York: Routledge. ISBN 978-1-1387-0734-4.

HALAŠKA, Jiří a Rebeka RALBOVSKÁ, 2016. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru*. Praha: ČVUT v Praze. ISBN 978-80-01-05982-1.

Historie - OSN Česká Republika, © 2023. *United Nations: Informační centrum OSN v Praze* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/historie/>

Hospodaření a výroční zprávy, © 2023. *ADRA* [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://adra.cz/o-nas/hospodareni-a-vyrocní-zpravy/>

Humanitární pomoc ČR v průběhu roku 2019, © 2019. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/index.html

Humanitární pomoc ČR v průběhu roku 2020, © 2020. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/humanitarni_pomoc_cr_v_prubehu_roku_2020.html

Humanitární pomoc v průběhu roku 2021, © 2021. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/humanitarni_pomoc_v_prubehu_roku_2021.html

Humanitární pomoc během roku 2022, © 2022. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/humanitarni_pomoc_behem_roku_2022.html

Humanitární pomoc, © 2023. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/index.html

Humanitární pomoc - Consilium, © 2022. *Evropská rada: Rada Evropské unie* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/humanitarian-aid/>

Humanitární pomoc - Člověk v tísni, © 2023. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/co-delame/humanitarni-a-rozvojova-pomoc/humanitarni-pomoc>

Humanitární pomoc: Fakta a čísla o Evropské unii, © 2022. *Evropský parlament* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/164/humanitarian-aid>

Humanitární pomoc, to není jen pomoc materiální nebo finanční, © 2012. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/humanitarni-pomoc-to-neni-jen-pomoc-materialni-nebo-financi.aspx>

Humanitární pomoc v průběhu roku 2023, © 2023. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/humanitarni_pomoc_v_prubehu_roku_2023.html

Humanitární právo, © 2023. *Český červený kříž* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/humanitarni-pravo>

Charita pomohla přes 6 700 uprchlíkům z Náhorního Karabachu, © 2021. *Charita Česká Republika* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://svet.charita.cz/aktuality-svet-charita/charita-pomohla-pres-6-700-uprchlikum-z-nahorniho-karabachu/>

Jak pomoci, © 2023. *CARE Česká republika* [online]. [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://care.cz/chci-prispet/>

Kdo jsme - CARE Česká republika, © 2020. *CARE Česká Republika* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://care.cz/kdo-jsme>

Kdo jsme: Lékaři bez hranic, © 2023. *Medecins sans frontiere - Lékaři bez hranic* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.lekari-bez-hranic.cz/kdo-jsme>

KIP týmy ADRA poskytují psychosociální pomoc při neštěstích, © 2023. *ADRA* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/humanitarni-pomoc/pomoc-pri-mimoradnych-udalostech-v-cr/kip-tymy/>

KYSELÁK, Jan, 2013. *Humanitární pomoc: studijní text*. Brno: Univerzita obrany. ISBN 978-80-7231-937-4.

KYSELÁK, Jan, PROCHÁZKA, Zdeněk, Armáda České republiky a participace na poskytování humanitární pomoci ve specifických případech, *Vojenské rozhledy*, 2013, roč. 22 (54), č. 3, s. 52–66, ISSN 1210-3292.

Indonésie - rok poté, © 2019. *ADRA* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://adra.cz/aktualita/indonesie-rok-pote/>

Mimořádná událost. Definice, druhy a řešení prostřednictvím IZS, © 2022. *BOZP.cz* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/mimoradna-udalost/>

Mezinárodní hnutí ČK a ČP, © 2023. *Český červený kříž* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.cervenyriz.eu/mezinarodni-hnuti-ck-a-cp>

Mezinárodní záchranné operace, © 2023. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/mezinarodni-zachranne-operace.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>

MOOREHEAD, Caroline. *Dunant's Dream: War, Switzerland, and the History of the Red Cross*. 2nd ed. New York: Carroll & Graf Pub, 1999. ISBN 978- 0786706099.

Nařízení 527/2002 Sb., © 2002. *Wolters Kluwer - ASPI* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: www.aspi.cz

Nouzové ubytování, © 2023. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/nouzove-ubytovani.aspx>

O nás - Člověk v tísni, © 2023. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.clouekvtisni.cz/kdo-jsme/o-nas>

O nás, © 2023. Charita Česká republika [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://svet.charita.cz/o-nas/>

Pomoci do zahraničí, © 2023. *Český červený kříž* [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.cervenyriz.eu/pomoci-do-zahranici>

PRINCOVÁ, Květoslava, 2012. *Úvod do zahraniční pomoci s důrazem na etiku jejího poskytování*. Olomouc: Caritas - Vyšší odborná škola sociální Olomouc. ISBN 978-80-87623-04-6.

ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ, 2019. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-220-7.

- Sbírka zákonů, © 2023. *Aplikace.mvcr.cz* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/GetAll.aspx>
- Seznam zahraničních projektů, © 2023. *ADRA* [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://adra.cz/jak-pomahame/seznam-zahranicnich-projektu/>
- SOS Adra: Pomoc Ukrajině: Darujme.cz, © 2023. *ADRA, o.p.s.* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.darujme.cz/projekt/1205456>
- STELLNER, František, 2015. *Metodika odborné práce*. 1. vydání. České Budějovice: Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích. ISBN 978-80-7468-082-3.
- Strategie poskytování humanitární pomoci MZV ČR v roce 2023* [online], © 2023. [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/file/4856877/Strategie_humanitarni_pomoci_na_rok_2023.pdf
- The International Red Cross and Red Crescent Movement, © 2023. *IFRC* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.ifrc.org/who-we-are/international-red-cross-and-red-crescent-movement>
- Tisk 544 ve Sbírce zákonů, © 2000. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?o=3&t=544>
- Turkey-Syria earthquake - Caritas, © 2023. *Caritas* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.caritas.org/turkey-syria-earthquake/>
- UNHCR - The UN Refugee Agency, © 2023. *UNHCR - The UN Refugee Agency* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org>
- V zahraničí, © 2023. *Charita Česká republika* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.charita.cz/jak-pomahame/v-zahranici/>
- Victorian Bushfire Appeal, © 2020. *VIC.GOV.AU* [online]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.vic.gov.au/bushfireappeal>
- Výroční zprávy, © 2023. *CARE Česká republika* [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://care.cz/vyrocní-zprava/>
- Výroční zprávy, © 2023. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/kdo-jsme/vyrocní-zpravy>
- Výroční zprávy, © 2023. *Lékaři bez hranic* [online]. [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://www.lekari-bez-hranic.cz/vyrocní-zpravy>
- "We are barely surviving": more than six months after deadly Pakistan floods, families are on the brink © 2023. *Save the Children International* [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné

z: <https://www.savethechildren.net/news/we-are-barely-surviving-more-six-months-after-deadly-pakistan-floods-families-are-brink>

What We Do: Save the Children International, © 2023. *Save the Children* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.savethechildren.net/what-we-do>

World Health Organization (WHO), © 2023. *World Health Organization* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.who.int/home>

Zahraníční pomoc Ministerstva vnitra, © 2023. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/zahranicni-pomoc-ministerstva-vnitra.aspx>

Základní přehled humanitární pomoci, © 2010. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/p_rirucka_WFP_pro_nevladni_organizace/zakladni_prehled_humanitarni_pomoci.html

Zákon 218/2000 Sb. - o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) úplné a aktuální znění, © 2010. *Wolters Kluwer - ASPI* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/49515/1/2>

Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci, © 2010. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/koncepce_publikace/koncepce/zakon_o_zahranicni_rozvojove_spolupraci.html

Ženevské úmluvy (na ochranu obětí války), © 2023. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zenevske-umluvy-na-ochranu-obeti-valky.aspx>

133/1985 Sb., © 1985. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=133&r=1985>

239/2000 Sb., © 2000. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=239&r=2000>

463/2000 Sb., © 2000. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=463&r=2000>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CARE - Cooperative for Assistance and Relief Everywhere

CERF - Ústřední fond OSN pro reakci na katastrofy

CONCORD - Evropská konfederace NNO pro humanitární pomoc a rozvoj

ČR - Česká republika

ČvT - Člověk v tísni

ES - Evropské společenství

EU - Evropská unie

EU-MIC - Evropské monitorovací a informační středisko

FoRS - Platforma České fórum pro rozvojovou spolupráci

GŘ - HZS Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

HOPKS – Hospodářská opatření pro krizové stavy

HZS - Hasičský záchranný sbor

IAEA - Mezinárodní agentura pro atomovou energii

ICRC - Mezinárodní centrum klinického výzkumu

IFRC - Mezinárodní federace společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce

INEE - Inter-agency Network for Education in Emergencies

IOM - Mezinárodní organizace pro migraci

IZS - Integrovaný záchranný sbor

KIP - Komunikační intervenční týmy

MHP - Mezinárodní humanitární právo

MV - Ministerstvo vnitra

MZV - Ministerstvo zahraničních věcí

NATO-EADRCC - Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při katastrofách

OSN - Organizace spojených národů

UN-OCHA - Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí

UNDP - Rozvojový program OSN

UNDRR - Sekretariát OSN pro snižování rizika katastrof

UNHCR - Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

UNICEF - Dětský fond OSN

UNRWA - Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě

USA - Spojené státy americké

USAR - Vyhledávací a záchranný odřad do obytných oblastí

USD - Americký dolar

VOICE - Voluntary Organisations in Cooperation in Emergencies

WFP - Světový potravinový program

WHO - Světová zdravotnická organizace

ZÚ - ČR Zastoupení České republiky v zahraničí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Zambia, tábor Mantapala

Obrázek 2: Pomoc dětem v Pákistánu

Obrázek 3: Požáry v Cox's Bazar v Bangladéši

Obrázek 4: Znak mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce

Obrázek 5: Zemětřesení Indonésie

Obrázek 6: Uprchlícký tábor Rejal Fe Aarsal v Libanonu

Obrázek 7: Mapa světa O nás

Obrázek 8: Pomoc uprchlíkům z Náhorního Karabachu

Obrázek 9: ETA Analysis

Obrázek 10: Nefunkční odkaz Jak se zapojit

Obrázek 11: Návrh informačního letáku

Obrázek 12: Druhá strana letáčku

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Znalosti obyvatelstva o základních pojmech souvisejících s humanitární pomocí

Graf 2: Zjištění ohledně možností poskytování humanitární pomoci

Graf 3: Informovanost lidí obce o finančních prostředcích vynaložených na zahraniční humanitární pomoc

Graf 4: Zjištění, zda se sami respondenti aktivně účastní humanitární pomoci do zahraničí
Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Graf 5: Preference ohledně zvolené humanitární pomoci

Graf 6: Zjištění informací o poskytování humanitární pomoci

Graf 7: Druhy informací, které by respondenti uvítali

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: DDR a odolnost

Tabulka 2: Komplexní a stabilizační pomoc

Tabulka 3: Humanitární a stabilizační pomoc Ukrajině

Tabulka 4: Výčet humanitární pomoci do zahraničí dle jednotlivých organizací

Tabulka 5: Iniciační událost - dostatek financí na humanitární pomoc

Tabulka 6: Kontrolní seznam

Tabulka 7: Metoda Co-když

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník – Humanitární pomoc mimo území České republiky

Dotazník - Humanitární pomoc mimo území České republiky

Dobrý den,

jmenuji se Zdeněk Michal a jsem studentem Fakulty krizového řízení a logistiky Univerzity Tomáše Bati v Uherském Hradišti. Studuji obor bezpečnost společnosti a v rámci své diplomové práce uskutečňuji dotazníkové šetření, jehož cílem je analyzovat povědomí o humanitární pomoci.

Dotazník je anonymní. Osobní údaje použité v dotazníku budou podle zásad pro ochranu osobních údajů, v souladu s platnými právními předpisy České republiky, přísně důvěrné a nebudou nijak zneužity. Informace získané z dotazníkového šetření budou sloužit pouze pro akademické účely zmiňované diplomové práce.

Dotazník má 29 otázek a jeho vyplnění trvá cca 5-10 minut.

Předem Vám děkuji za ochotu a pomoc s vyplněním dotazníku.

Pokyny k vyplnění:

U otázek s více možnostmi označte prosím Vaši zvolenou odpověď. Pokud se jedná o otázku, na kterou budete odpovídat písemně, použijte prosím volné místo pod konkrétní otázkou.

1) Jste muž nebo žena?

- a) muž
- b) žena

2) Uveďte, prosím, Váš věk:

- a) 15-25 let
- b) 26-64 let
- c) 65 a více let

3) Uveďte, prosím, zda jste:

- a) student
- b) pracující
- c) důchodce
- d) nezaměstnaný
- e) nechci odpovídat

4) Víte, co je to mimořádná událost či krizová situace?

- a) ano
- b) ne

5) Víte, co je to humanitární pomoc?

- a) ano
- b) ne

6) Co je cílem humanitární pomoci?

- a) Zabezpečit ochranu života, zdraví a lidské důstojnosti dotčených osob mimořádnou událostí či krizovou situací, a zmírnit jejich strádání. V době klidu je pomoc poskytována za účelem zlepšení předchozího stavu a zvýšení úrovně důležitých oblastí státu.
- b) Zabezpečit ochranu života, zdraví a lidské důstojnosti dotčených osob mimořádnou událostí či krizovou situací, a zmírnit jejich strádání.

7) Jaký druh humanitární pomoci lze obyvatelstvu v zahraničí poskytnout?

- a) materiální
- b) finanční
- c) pomoc formou vyslání expertů
- d) vyslání záchranného týmu
- e) kombinace uvedených forem pomoci

8) Myslíte si, že je poskytování humanitární pomoci obyvatelstvu zasaženému mimořádnou událostí/krizovou situací v dnešní době důležité?

a) ano

b) ne

9) Máte přehled kolik ročně stát vynaloží peněz na humanitární pomoc do zahraničí?

a) ano

b) ne

10) Zajímá Vás, kolik stát ročně přispívá na humanitární pomoc do zahraničí?

a) ano

b) ne

11) Vyjmenujte prosím jeden stát, kam v uplynulých 5 letech, byla poskytnuta humanitární pomoc Českou republikou:

.....

12) Víte, o jakou humanitární pomoc se jednalo?

a) ano

b) ne

13) Poskytl/a jste někdy humanitární pomoc mimo území České republiky?

a) ano

b) ne

14) O jakou pomoc se jednalo?

a) finanční

b) materiální

c) kombinace předchozích odpovědí

d) neposkytl/a jsem žádnou humanitární pomoc

15) Přes koho jste pomoc poskytoval?

- a) stát
- b) mezinárodní humanitární organizaci (ADRA, Člověk v tísni, Lékaři bez hranic, atd.)
- c) osobně
- d) neposkytl/a jsem žádnou humanitární pomoc

16) Jakým způsobem jste se o možnosti poskytnutí humanitární pomoci dozvěděl/a?

- a) média
- b) internet/sociální síť
- c) tisk
- d) úřední deska města
- e) místní rozhlas
- f) ve škole/v práci

17) Jsou podle Vás informace o humanitární pomoci a rozvojové spolupráci důležité?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

18) Uvítal/a byste více informací?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím

19) Jaký druh informací o humanitární pomoci a rozvojové spolupráci byste uvítal/a?

- a) komu konkrétně bude pomoc poskytnuta (transparentnost)
- b) informace o možnostech pomoci
- c) informace o minulých projektech
- d) informace o zemi, do které bude pomoc poskytnuta